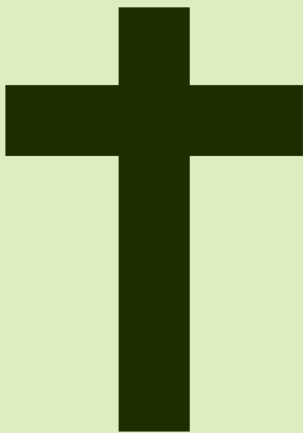

Luka

The Gospel According to Luke in the Chergash dialect of the
Vlax Romani language

Luka

The Gospel According to Luke in the Chergash dialect of the Vlax Romani language

copyright © 2018 Pioneers

Language: Chergash (Romani, Vlax)

Dialect: Chergash

Translation by: Pioneers

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners. Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2024-07-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Jul 2024 from source files dated 25 Jul 2024
1e2d0214-3d12-5bbc-b29b-eea1aae09a1b

Contents

Luka	1
----------------	---

E Lukašči Bahtali Nevimata

Akaja Bahtali nevimata ramosarda o manuš savesko akhardolas Luka, vo sas doktori thaj misionari savo putuilas e apostole Pavlesa (dik Kol 4,14; Flm 24; 2. Tim 4,11) thaj nas Židovo. Akaja knjiga opisujil e Isusesko bijandipe, trajo, sikaipe, čudurja, lesko smрто po trušul, vaskrsenje andar e mule thaj vi o vaznesenje po nebo. Jek katar e glavne tema akale Bahtale nevimako si kaj o Isus pherel e obećanja savo dijas o Del e Izraelešće ando Purano zaveto ali isto kaj e Bahtali nevimata naj samo pale Židovurja već vi pale okola save naj Židovurja. Ande akaja Bahtali nevimata o Isus sikavelas e but e teme, uključujući vi e molitva, e Sveto Duho, bah, zahvalnost thaj e love. Akaja knjiga isto gajda sikavel sar o Isus sastarelas thaj jartolas e bezeha e bute manušende, uključujući vi okolen save sas zurale nasvale ili opsednime e benđenca, čoren, bezehalen, odbacime manušen thaj e bute manušnjjen. O Luka akava ramosarda, verovatno varekaj katar 65. brš posle o Hristo.

O Luka ramol lil e Teofilešće pale e Isusesko trajo

1 Poštuime Teofile, ramov tuće zbog godova kaj but džene line te ramon okola događajurja save o Del obećisarda majsigo prekal e prorokurja, a save dogodisajle maškar amende.

2 Von godova ramosardine prema okova so majanglal phendine e očevicurja thaj sluge e Alavešće.

3 Zato vi me odlučiardem Teofile, te ramov tuće sa po redo, pošto pomno sa katar o početko istražisardem,

4 gajda aveja sigurno kaj si okova sikavipe savo primisardan pouzdano.

O anđeo navestil kaj bijandola o Jovano savo bolela

5 Ande vrjama kana vladilas o Judejsko caro o Irod, sas varesavo rašaj savo akhardolas Zaharije andar e Avijasko rašajesko redo. A lešči romnji sas isto andar e Aronosko pleme. Lako alav sas Jelisaveta.

6 A liduj sas pravedne anglo Del, thaj trainas sa po zakono thaj pe okova so sas odredime anglo Gospod, bi manako.

7 A naslen čavra, kaj e Jelisaveta našti ačhelas khamni, a liduj već phurile.

8 Jek đes kana o Zaharija služilas e Devlešće ando Hramo kaj po dužnost avilo o redo kana lešči grupa rašaja trubunas te služin,

9 prema e rašajengo običaj odabirisardine les gajda kaj čudine e kocka te del ando Svetište e Gospodesko te kadil.

10 Pale vrjama kana kadilaspe ando Hramo, sa o them sas avri thaj molinaspe.

11 A e Zaharijašće sikadilo o anđeo e Gospodesko savo ačhelas pe desno rig e žrtvenikosko katar savo kadilaspe.

12 Kana dikhla les o Zaharije, zurale darajlo.

13 A o anđeo phendas lešće: "Na dara, Zaharija! Kaj si ašundi čiri molitva: e romnji čiri e Jelisaveta bijanela tuće čhave thaj tu dele alav Jovan.

14 Zbog leste aveja bahtalo thaj radosno thaj e buten raduila lesko bijandipe.

15 Kaj avela baro anglo Gospod. Či pijela mol niti pimo savo matarel. Pherdola e Sveto Duhosa još ando đi pire dejako.

16 Vo boldela e but Izraelconen e Gospodešće lenđe Devlešće.

17 Džala anglo Gospod sago glasniko pherdo duho thaj sila, sago o proroko Ilija. Pomirila e daden lenđe čhavenca a e nepokorne umurja boldela gajda te prihvatim o razumnost okolengo save si pravedne. Pripremila e theme pale e vrjama kana o Gospod avela.”

18 A o Zaharija phendas e anđelošće: “Sar me džanava kaj godova avela čače? Kaj me sem purano thaj e romnji mungri dija ande pire purane brš.”

19 A o anđeo phendas lešće: “Me sem o anđeo Gavrilo, savo ačhav anglo Del te služiv thaj bičhaldalo sem te čerav svato tuva thaj te javiv tuće akaja bahtali nevimata.

20 A akana andar godova kaj či paćajan zanemija thaj naštik čereja svato džiko đes dok či avel e vrjama pale godova thaj mungre alava či pherdon.”

21 A o them ažućarelas avri e Zaharija thaj začudisajle so gaći zadržisajlo ando svetište e Hramosko.

22 A kana napokon inljisto, naštik čerelas svato, nego e znakonenca probisardas te phenel lenđe so sas ando Hramo thaj von haćardine kaj sas les viđenje ando svetište e Hramosko.

23 Thaj kana završisajle e đesa lešće službaće ando Hramo o Zaharije đelotar čhere.

24 A posle godola đesa, lešći romnji e Jelisaveta ačili khamni thaj pandž čhon či inkljelas avri andar piro čer thaj motholas:

25 “O Gospod milostivo dikhlas pe mande kaj fuljardas mandar o ladžavo anglo them.”

O anđeo navestisarel kaj bijandola o Isus Hristo

26 Kana e Jelisaveta sas khamni šov čhon, o Del bičhaldas e anđele Gavrilo ando cikno galilejsko gav savo akhardolas Nazaret,

27 ke Marija savi sas još čhej thaj sas mangli palo manuš, savo akhardolas Josif, savo sas potomko e carosko Davidosko.

28 Kana o anđeo dijas late andre phendas laće: “Raduisar tut, kaj o Del si pherdo milosti prema tute! O Gospod si tusa.”

29 Pe godola alava e Marija uznemirisajli thaj počnisarda te gndil so značil godova pozdrav.

30 A o anđeo phendas laće: “Na dara Marija! Kaj o Del iskažisardas tuće piri ljubav.”

31 Ake ačeja khamni thaj bijaneja čhave saves deja alav Isus.

32 Vo avela baro thaj akhardola Čhavo e Majbare Devlesko thaj o Gospod Del dela les autoriteto te vladil sago o caro David savo sas lesko prapapo.

33 Vo vladila e Jakovešće plemenova džiko veko thaj lešće carstvošće či avela krajo.

34 A e Marija phendas e anđelošće: “Sar godova avela kana sem još čhej?”

35 A o anđeo phendas laće: “O Sveto Duho fuljela pe tute thaj e sila e Majbare Devlešći avela pe tute thaj zasenila tut. Zato vi okova savo bijandola avela sveto thaj akhardola o Čhavo e Devlesko.

36 Ake vi čiri bibi e Jelisaveta, ačhili khamni ande piri purani vrjama thaj avela lat čhavo. Okoja isto manušnji pale savi phenenas kaj naštik avel lat čhavra, već si šov čhon khamni.

37 Kaj, e Devlešće khamni naj nemoguće!"

38 A e Marija phendas lešće: "Ake, sluškinja sem e Gospodešći, neka avel mande pe čire alava." Thaj o anđeo đelotar latar.

E Jelisaveta pindžardas kaj o čhavro ande Marijako đi si o Mesija

39 Varesave đesa majposle e Marija siđardas ande gorsko krajo e Judejako.

40 Kana aresli okote dija ande Zaharijasko čher thaj pozdravisajli e Jelisavetava.

41 Kana e Jelisaveta ašunda e Marijako pozdrav, o čhavro huklo ando lako đi, a e Jelisaveta pherdili e Sveto Duhosa.

42 Pale godova e bahtatar čhutas muj e bare glasosa: "Maj blagoslovime san tu, Marijo, katar sa e manušnja thaj blagoslovime o čhavro ande čiro đi.

43 Savi čast si man, te tu e dej mungre Gospodešći aves mande!

44 Kaj ake čim o pozdrav čiro avilo džike mungre kan, e bahtatar o čhavro huklas ande mungro đi.

45 Blago tuće kaj paćajan kaj pherdola okova so phendas tuće o Gospod!"

E Marija slavil e Devle

46 E Marija askal phenda:

"Barjarel e duša mungri e Gospode!

47 Thaj raduilpe o duho mungro e Devlešće mungre Spasitelješće.

48 Kaj milostivo dikhla pe mande pe piri ponizno sluškinja, katar akana sa e manuša akharena man blagoslovime.

49 Kaj o silno Del, savesko si alav sveto, čerdas mande baro lačhipe.

50 Kaj o Del si milostivo;

e milost lešći si katar e čang džike čang okolende save daran lestar.

51 Pire moćno vastesa čerel silne dela thaj odbacisardas pestar okolen save si barikane ande pire ile.

52 Čhudas tele katar o prestolje e vladaren, a vazdas e poniznonen.

53 E bokhalen čaljarda e lačhipeja, a e barvalen mukla čuće vastenca.

54 Huklo ando pomoć pire slugende e Izraelconende thaj či bistardas te avel milostivo

55 sago kaj obećisardas amare prapaponende, e Avramešće thaj lešće potomkonende dži ko veko."

56 A e Marija ačhili ke Jelisaveta varekaj katar trin čhon thaj askal boldape čhere.

Bijandilo o Jovano savo bolelas

57 A e Jelisavetaće avili e vrjama te bijanel thaj bijanda čhaves.

58 Kana ašundine laće komšije thaj laći familija kaj o Gospod sas gajda lačo thaj milostivo prema late, raduisajle zajedno lasa.

59 A kana e čhavres sas ohto đes o them čidape po obred te obrezin e čhavre. Thaj line te den les alav Zaharija, sago kaj bučhol lesko dad.

60 Ali e Jelisaveta phendas: "Na! Lesko alava avela Jovan!"

61 A von phendine laće: "Pa khonik ande ćiri familija ċi bućhol gajda."

62 Zato e znakonenca phućline e ćhavrešće dades sar vo kamel te del alav e ćhavres.

63 O Zaharija manglas e ploćica pe savi šaj te ramol thaj ramosardas: "Jovan si lesko alav." Thaj savora zaćudisajle.

64 Thaj odma o Del putardas lesko muj thaj oslobodisardas lešći ćhib thaj o Zaharija poćnisardas te ćerel svato thaj te slavil e Devle.

65 A e Devlešći dar lija sa lenće komšijen po gorsko krajo e judejako thaj ćerelaspe svato pale akala događaja.

66 Thaj savora save ašundine pale akala događaja, ġndinas thaj phućenaspe ande peste: "So avela katar akava ćhavro? Ćaćes si o vas e Gospodesko pe leste."

E Zaharijasko proroćanstvo

67 O Zaharije, o dad e ćhavresko, pherdilo e Sveto Duhosa, thaj prorokuisardas alavenca:

68 "Blagoslovime o Gospod o Del e Izraelosko kaj avilo thaj izbavisarda pire theme!

69 Vazdas amende silno spasilje andar o potomstvo pire slugasko e Davidesko,

70 sago kaj dumut obećisardas po muj pire svete prorokonengo

71 kaj izbavila men katar amare dušmaja thaj andar e vas savorende save mrzin men.

72 Sas milostivo amare pradadende thaj ispunisardas piro sveto savezo,

73 e solah savi dija e Avramešće amare pra dadešće.

74 Izbavisarda men andar amare dušmajende vas, te šaj služisaras lešće bi darako,

75 ando svetost thaj ande pravda angle leste dokle god sam džude.

76 A tu, Jovane ćhaveja mungreja, akhardoja proroko e Majbare Devlesko kaj džaja anglo Gospod te laćhares lesko drom.

77 Sikaveja e Devlešće theme sar te pindžaren o spasenje kroz o jartipe lenće bezehendar.

78 Zbog e bari milost amare Devlešći, osvanila amende andar e visine e nevi detharin

79 te anel svetlo okolende save train ando tunjariko thaj ande dar katar o smrto thaj te upravisares amare korakurja po drom e miroško."

80 A o ćhavro Jovano barjolas thaj zuravolas ando duho. Kana barjilo, trailas ande pustinja sa dok ċi zapoćnisardas e javno služba angle Izraelcurja.

2

E Isusesko bijandipe

1 Ande godoja vrjama kana bijandilo o Jovano, inkljisti e zapoved katar o rimsko caro Avgusto te sa o them savo trailas ando Rimsko carstvo avel ramome ando popis stanovništva.

2 Akava sas o prvo popis kana o Kvirinije vladilas e Sirijava.

³ Savora teljardine te prijavinpe palo popis ande gava kaj sas bijande lende pra papurja.

⁴ Gajda vi o Josif teljardas andar o gav Nazaret andar e galilejsko regija, ando Vitlejem e judejsko regija kaj sas o David bijando, kaj o Josif sas potomko e carosko Davidesko

⁵ te prijavitpe palo popis zajedno pire verenicasa e Marijasa savi sas khamni.

⁶ Dok sas ando Vitlejem avili lači vrjama te bijanel.

⁷ Bijandas pire prvo čhaves, pačardale thaj čhutale ande jasle kaj nas than ande gostijonica.

E anđelurja navestisaren e pastirende e Isusesko bijandipe

⁸ Ande godoja isto regija savi sas paše pašo Vitlejem sas e pastirja save incarenas e račači straža pe pašnjakurja ke pire bakhre.

⁹ Andar jekhvar o anđeo e Gospodesko ačhilo maškar lende thaj obasjaisarda len e slava e Gospodešči, a von zurale darajle.

¹⁰ A o anđeo phendas lende: "Na daran! Kaj ake, anav tumende e Bahtali nevimata pe bari bah sa e themešće.

¹¹ Kaj ađes bijandilo tumende o Spasitelj, savo si o Gospod Hrist ando gav kaj bijandilo o caro David!

¹² Ake o znako pe savo pindžarena les: aračhena e čhavre pačarde sar pašljol ande jasle."

¹³ Ande data e anđelošće pridružisajli e bari vojska anđelurja thaj slavinas e Devle alavenca:

¹⁴ "Slava e Devlešće ande nebeske visine,
thaj pe phuv miro e themešće save si pe lešči volja!"

¹⁵ Čim e anđelurja boldinepe ando nebo, e pastirja phenenas jek avrešće: "Hajde džas džiko Vitlejem, te dikhas so godova okote dogodisajlo, so phendas amende o Gospod."

¹⁶ Sigo aviline ando than o Vitlejem thaj arakhline e Marija, thaj e Josife thaj e čhavres savo pašljol ande jasle.

¹⁷ A kana dikhline e čhavres, e pastirja phendine savorende sa so o anđeo phendas lende palo čhavro.

¹⁸ A savora save ašunenas e pastiren divisajle okolešće so phenenas.

¹⁹ A e Marija zapamtisardas sa akala alava thaj stalno gndilas pale lende

²⁰ Pale godova e pastirja boldinepe palpale, hvalinas thaj slavinas e Devle pale sa so dogodisajlo sago kaj vi phendas lende o anđeo.

²¹ A kana avilo o ohtoto đes sar o čhavro bijandilo, trubeine te obrezin e čhavres, thaj dine les alav Isus, sago kaj phendas o anđeo dok još e Marija či ačhili khamni.

O Isus thaj e Marija ando Hramo te pheren o zakono

²² Kana navršisajle e đesa katar lengo šilaipe prema e Mojsijesko zakon inđardine e čhavres ando Jerusalem te sikaven les e Gospodešće

²³ (sago kaj si ramome ando zakono e Gospodesko: "Svako prvo bijando, a muško čhavo neka posvetilpe e Gospodešće")

²⁴ thaj den e žrtva (sago kaj phenel e Gospodesko zakon: "duj grlice ili duj terne goluburja").

O Simeon dičhel e Mesija thaj prorokuil

25 Ande godoja vrjama trailas ando Jerusolim varesavo manuš alavesa Simeon. Vo sas zurale pravedno thaj pobožno manuš. O Sveto Duho sas pe leste thaj ažučarelas te avel o Mesija te izbavil o Izrael.

26 A o Sveto Duho već objavisardas lešće kaj či merela dok či dičhel e Gospodešće Mesija.

27 Potaknime katar o Sveto Duho avilo ando Hramo baš kana o dad thaj e dej anenas e čhavre e Isuse te izvršin okova so rodelas o Mojsijesko zakon.

28 O Simeon lija e čhavres ande pire vas thaj hvalisarda e Devle alavenca:

29 "Akana, Gospode, šaj me ćiro sluga te merav ando miro sago kaj phendan.

30 Kaj e jakha mungre dikhline o spasenje ćiro,

31 savo pripremisardan angle sa o them,

32 o svetlo te prosvetlil aver themen pe slava ćire themešći e Izraelošći."

33 E Isusesko dad thaj lešći dej divisajle okolešće so o Simeon phenelas pale leste.

34 O Simeon askal blagoslovisarda len thaj phendas e Isusešće dejaće e Marijaće: "O Del odredisardas pale akava čhavro te e but e manušenđe ando Izrael avel palo propast thaj butenđe palo vaskrsenje. Vo si odredime te avel e Devlesko znako, ali o but o them odbacila les.

35 Akava avela sar te sikadon e gndimata save si garade ande but e ile. A vi tuće korkoraće o mačo hvarela ćiro ilo."

E Ana hvalil e Devles palo Mesija

36 A okote sas vi e Devlešći proročica savi akhardolas Ana, e Fanuilovešći čhej, voj sas andar e Asiresko pleme thaj sas zurale purani. Trailas pire romesa samo efta brš,

37 a pale godova trailas korkoro sar udovica dži ke ohtovardeš thaj štar brš. Voj sas stalno ando Hramo, služilas e Devlešće đeseja thaj e račava, postilas thaj molilaspe.

38 Thaj samo so o Simeon završisardas vi voj avili thaj hvalilas e Devles thaj phenelas palo Isus savorende save ažučarenas te o Del otkupil o Jerusolim.

39 Kana e Isusešći dej thaj lesko dad dine gata so sas po zakono e Gospodesko, boldinepe ande Galileja ando piro gav Nazaret.

40 A o čhavro Jovano barjolas thaj zuravolas thaj pherdolas mudrost, a e milost e Devlešći sas pe leste.

E Marija thaj o Josif roden e Isuse ando Hramo

41 E Isusesko dad thaj lešći dej svako brš džanas ando Jerusolim ande đesa kana sas o prazniko Pasha.

42 A kana sas e Isuse dešuduj brš, von aviline Lesa ando Jerusolim te slavin o prazniko.

43 Kana sas gata godola đesa, thaj kana boldenaspe čhere, o čhavro Isus ačhilo ando Jerusolim, a o Josif thaj e čhavrešći dej e Marija či džangline kaj si vo.

44 Nego gndisardine kaj si e društvoa anglal. Kana nakhlo već jek đes phiripe počnisardine te roden les maškar e familija thaj maškar okola kasa džanenas.

45 Sar či arakhline les boldinepe ando Jerusolim te roden les.

⁴⁶ Taj o trito đes arakhline les ando Hramo sar bešel maškar e sikavne taj čholas kan lende taj phučelas len.

⁴⁷ A savora save ašunenias les divisajle lešće godaće taj lešće odgovorende.

⁴⁸ Kana dikhline les začudisajle, a lešči dej phendas lešće: "Čhaveja! Sostar čerdan amende gadava? Ake me taj čiro dad e darasa rodam tut."

⁴⁹ A o Isus phendas lende: "Sostar rodine man zar či džangline kaj me trubul te avav ando čher mungre Dadesko?"

⁵⁰ Ali von či hačardine so o Isus kamlas te phenel lende.

⁵¹ Askal boldape lenca ando Nazaret taj čholas kan lende. A e dej lešči lelas sama pe sa akala dogadžurja ande piro ilo.

⁵² A o Isus napreduilas ande mudrost taj barjolas ande milost anglo Del taj anglo them.

3

O Jovano savo bolelas pripremil o drom palo Isus

¹ Sas dešupandžto brš sar vladilas o caro Tiberija e rimske carstvos, o Pontije Pilato vladilas e judejava, o Irod vladilas e galilejava, a lesko phral o Filip vladilas ande Itureja taj ande Trahonitada, o Lisanije vladilas ande Avilina,

² o Ana taj o Kajafa sas e šorvale rašaja, a o Del askal objavisardas piro alav e Jovanošće e Zaharijašće čhavešće ande pustinja.

³ Taj o Jovano savo bolelas nakhlas e sasti okolina oko e reka e Jordan taj propovedilas e themešće kaj e manuša trubun te obratinpe e Devlešće te jartol lende bezeha taj te bolenpe.

⁴ Sago kaj ramol ando Sveto lil e prorokosko Isaijasko:

"Vo si o glaso savo čhol muj ande pustinja:

'Pripremil o drom palo Gospod,
vorton e staze pale leste!

⁵ Neka svako dolina pherdol

a svako gora neka slegnilpe!

Sa e bande droma neka ispravinpe

taj e grbave droma postanina ravne.

⁶ Taj svako manuš dičhela o spasenje savo avel katar o Del."

⁷ O Jovano phenelas okolende save avenas te bolenpe: "Tumen e sapešće čhavra! Koli upozorisarda tumen te našen katar e Devlešči bari holji savi avel?"

⁸ Sikaven tumare trajosa taj tumare delenca kaj odvoisajle katar o bezeh taj kaj obratisajle e Devlešće. Na hohaven tumen kaj si tumende dosta te phenen: 'Amen sam e Avramešće potomkurja,' kaj phenav tumende kaj o Del šaj vi katar akala bara te vazdel čhavra e Avramešće."

⁹ Kaj o tover e Devlešće sudosko već si čhutino po koreno e kaštesko. Svako kaš savo či bijanel lačhe plodurja činelape taj čhudela pes ande jag.

¹⁰ Askal o them phučlales: "So askal te čeras?"

¹¹ A o Jovano phendas lende: "Kas si duj gada neka del jek okole kas naj. Taj kas si habe neka del okoles kas naj."

¹² Aviline vi e carinikurja te o Jovane bolelen taj phendine lešće: "Sikamneja, so amen te čeras?"

¹³ A o Jovane phendas lende: "Na roden majbut porezo nego so odredil tumende e vlast."

¹⁴ E vojnukurja isto phučline: "A amen so te ćeras?"

A vo phendas lende: "Khonikastar na len love pe sila, na optužin khonikas hohamne thaj aven zadovoljno tumare poćinava."

¹⁵ Ande godoja vrjama o them ažućarelas e Mesija thaj savora ande pire ile phućenasppe te naj možda o Jovano Mesija.

¹⁶ Zato o Jovano phendas savorende: "Me bolava tumen e pajesa, ali avel vareko pale mande ko si majmoćno mandar, kašće me najsem dostojno ni e haravljja pe sandale te putrav. Vo bolela tumen e Sveto Duhosa thaj e jagasa.

¹⁷ Vo si spremno te losarel o kućin e đivesko katar e pleva. O điv ćidela thaj spremila ande piri žitnica, a e pleva dela jag e jagasa savi naštik mudardol."

¹⁸ Thaj but kasave opomene o Jovano phendas e themešće thaj navestilas lende e Bahtali nevimata.

¹⁹ A o Irod o vladari kas o Jovano ukorisarda zato kaj lijas e Irodijada savi sas romnji lešće phralešći, thaj pale sa aver bilaćhimata save ćerda,

²⁰ pe sa godova još vi e Jovane ćhuda ande tamnica.

O Jovano bolel e Isuse

²¹ Kana o Jovano bolelas sa e themes, bolape vi o Isus. Dok o Isus molisajlo, putajlo o nebo,

²² thaj fuljisto pe leste o Sveto Duho ando telesno obliko sago golubo, thaj andar o nebo ašundilo o glaso savo phendas: "Tu san mungro voljeno ćhavo. Tu san mungri bah!"

E Isusesko poreklo

²³ Kana o Isus zapoćnisardas e javno služba katar o Del, sas les varekaj katar trjanda brš. Inćarelaspe kaj si o Isus ćhavo e Josifesko.

O Josif sas e Ilijesko ćhavo,

²⁴ o Ilija sas e Matatesko ćhavo,

a o Matat e Levijesko ćhavo,

o Levije sas e Melhijesko ćhavo,

o Melhi sas e Janajesko ćhavo,

o Janaj e Josifesko ćhavo,

²⁵ o Josif sas e Matatesko ćhavo,

o Matatija sas e Amosesko ćhavo,

o Amos sas e Naumasko ćhavo,

o Naum sas e Eslijesko ćhavo,

o Eslija sas e Nangejesko ćhavo,

²⁶ o Nangej sas e Maatesko ćhavo,

o Maat sas e Matatijesko ćhavo,

o Matatija sas e Semeinasko ćhavo,

o Semein sas e Josihesko ćhavo,

o Josih sas e Jodasko ćhavo,

²⁷ o Joda sas e Joananesko ćhavo,

o Joanan sas e Risasko ćhavo,

o Risa sas e Zorovavelesko ćhavo,

o Zorovavel sas e Salatiilesko ćhavo,

o Salatiil sas e Nirijasko ćhavo,

28 o Niri sas e Melhijasko čhavo,
o Melhi sas e Adijasko čhavo,
o Adi sas e Kosamesko čhavo,
o Kosam sas e Elmadamesko čhavo,
o Elmadam sas e Iresko čhavo,
29 o Ir sas e Isusesko čhavo,
o Isus sas e Eliezeresko čhavo,
o Eliezer sas e Jorimesko čhavo,
o Jorim sas e Matatesko čhavo,
o Matat sas e Levijesko čhavo,
30 o Levije sas e Simeonesko čhavo,
o Simeon sas e Judasko čhavo,
o Juda sas e Josifesko čhavo,
o Josif sas e Jonamesko čhavo,
o Jonam sas e Eliakimesko čhavo,
31 o Eliakim sas e Melejasko čhavo,
o Meleja sas e Menasko čhavo,
o Mena sas e Matatesko čhavo,
o Matata sas e Natanesko čhavo,
o Natan sas e Davidesko čhavo,
32 o David sas e Jesejesko čhavo,
o Jesej sas e Jovidesko čhavo,
o Jovid sas e Voozesko čhavo,
o Vooz sas e Salmonesko čhavo,
o Salmon sas e Naasonesko čhavo,
33 o Naason sas e Aminadavesko čhavo,
o Aminadav sas e Adminesko čhavo,
o Admin sas e Arnijesko čhavo,
o Arni sas e Esromesko čhavo,
o Esrom sas e Faresesko čhavo,
o Fares sas e Judasko čhavo,
34 o Juda sas e Jakovesko čhavo,
o Jakov sas e Isakosko čhavo,
o Isak sas e Avraamesko čhavo,
o Avram sas e Tarasko čhavo,
o Tara sas e Nahoresko čhavo,
35 o Nahor sas e Seruhesko čhavo,
o Seruh sas e Ragavesko čhavo,
o Ragav sas e Falekesko čhavo,
o Falek sas e Everesko čhavo,
o Ever sas e Salasko čhavo,
36 o Sala sas e Kainamesko čhavo,
o Kainam sas e Arfaksadesko čhavo,
o Arfaksad sas e Simesko čhavo,
o Sim sas e Nojesko čhavo,
o Noje sas e Lamehesko čhavo,
37 o Lameh sas e Matusalinesko čhavo,
o Matusalin sas e Enohesko čhavo,
o Enoh sas e Jaretesko čhavo,
o Jaret sas e Malaleilesko čhavo,
o Malaleil sas e Kainamesko čhavo,
38 o Kainam sas e Enosesko čhavo,

o Enos sas e Sitesko čhavo,
o Sit sas e Adamesko čhavo,
o Adam sas e Devlesko čhavo.

4

O beng iskušil e Isuse

¹ O Isus, pherdo e Sveto Duhosa, boldape katar e reka Jordan thaj o Sveto Duhu inđardale ande pustinja,

² okote o beng iskušilas las štarvardeš đesa thaj khanči či hala pale godoja vrjama, a kana nakhline godola đesa vo bokhajlo.

³ A o beng phendas lešće: "Ako san Čhavo e Devlesko, phen akale barešće te postanil mangro."

⁴ A o Isus phendas lešće: "Ando Sveto lil ačhel ramome: 'Či trail o manuš samo katar o mangro.' "

⁵ O beng inđarda les pe vuči gora thaj sikadas lešće sa e carstvurja akale themešće ando treno e jakhako.

⁶ Thaj phendas lešće o beng: "Tuće dava sa akaja vlast thaj e slava lendi, kaj si mande predaima thaj me šaj te dava len kašće me kamav.

⁷ Ako peres pe koča angle mande thaj slavis man, sa avela čiro."

⁸ A o Isus phendas lešće: "Ando Sveto lil ačhel ramome: 'De koča samo anglo Gospod čiro Del, thaj jedino les slavisar.' "

⁹ Thaj o beng inđarda les ando Jerusalem thaj čhuta les po vrho e Hramosko thaj phendas lešće: "Ako san tu Čhavo e Devlesko, čhude tut katar tele

¹⁰ kaj ando Sveto lil ramol:

'Pire anđelende zapovedila pale tute
te len sama pe tute',

¹¹ thaj:

'von pe vas inđarena tut
te či pećes e pungresa ando bar.' "

¹² A o Isus phendas lešće: "Ramome si vi akava: 'Na iskušisar e Gospode čire Devle.' "

¹³ Thaj kana o beng završisarda te iskušil les, đelotar lestar pale varesoči vrjama.

O Isus boldape ande galilejako krajo

¹⁴ O Isus boldape ando galilejako krajo pherdo e Sveto Duhošće silava thaj o glaso pale leste buljilo pe sasto godova krajo.

¹⁵ Sikavelas pe lenđe sinagoge, thaj savora šukar mothonas pale leste.

O Isus sas tradino andar o Nazaret

¹⁶ Thaj avilo ando gav savo akhardolas Nazaret kaj barilo thaj pe piro običajo ando savato dija ande sinagoga thaj uštulo te čitol.

¹⁷ Dine les o lil katar o proroko Isaija, putardas o lil thaj arakhla o than kaj si ramome:

¹⁸ "O Duhu e Gospodesko si pe mande
zato makhlas mungro šoro e uljeja thaj bičhalda man
te anav e Bahtali nevimata e čorende,
bičhalda man te propovediv e phanglende kaj avena mukline,

thaj e korende kaj dičhena,
a e mučime kaj avena oslobodime

¹⁹ thaj te proglasiv o brš milosti e Gospodesko”.

²⁰ Phandada o Lil, dijala ko sluga thaj bešlo te sikavel, a savora save sas ande sinagoga dičhenas pe leste.

²¹ Thaj počnisarda te phenel lenđe: “Ađes akava Lil savo ašundine tumare kanenca pherdilo.”

²² Savora phenenas sa majšukar pale leste thaj divinaspe e šukar alavende kaj inkljenas andar lesko muj thaj phenenas: “Naj li akava o čhavo e Josifesko?”

²³ Askal phendas lenđe: “Tumen mande bi sumnjako mothona akaja poslovica: ‘Doktorina! Sastar korkoro tut!’ Čer vi akate ande čiro gav kaj barilan so ašundam kaj čerdan ando Kafarnaum.”

²⁴ Askal ačhilo majdur te mothol: “Čačes phenav tumende: ‘Nijek proroko či lače avilo ande piro gav kaj bajrilo.’

²⁵ A čačes phenav tumende: E but udovice sas ando Izrael ande vrjama kana sas o Ilija proroko, askal o nebo phandadilo pe trin brš thaj šov čhon thaj sas bari bok pe sasti phuv e Izraelošči.

²⁶ Ali niječače lendar nas bičhaldo o Ilija osim varesave udovicače ando gav Sarepta, savo sas ando Sidonsko krajo.

²⁷ Thaj but gubavcurja sas ando Izrael pale vrjama kano sas o Jelisej proroko ali ni jek lendar či sastilo nego samo o Neman andar e Sirija.”

²⁸ Thaj savora ande sinagoga zurale holjajle kana ašundine akava.

²⁹ Uštile thaj tradine les avri andar o gav thaj inđardine les po vrho e gorako kaj sas sazidome lengo gav te čhuden les opral.

³⁰ Ali vo nakhlo maškar lende thaj đelotar.

O Isus tradel e nečiste duhos

³¹ Thaj avilo ando galilejsko gav savo akhardolas Kafarnaum thaj sikavelas len ando savato.

³² A o but o them čudilaspe lešče sikavipešče kaj lesko svato sas pherdo sile.

³³ Ande sinagoga sas varesavo manuš ande savo sas bilačo duho e bendesko, vo čhutas muj zurale glasosa:

³⁴ “So kames amendar, Isuse andar o gav Nazaret? Avilan te uništis men? Džanav ko san: Sveco e Devlesko.”

³⁵ A o Isus zapovedisardas lešče: “Phandav čiro muj thaj inklji andar lestel!” Askal o bilačo duho harada les angle savorende, inkljisto andar leste thaj ni cara či naudisardas lešče.

³⁶ Savora sas but začudime thaj phenenas jek avrešče: “Sosko si godova svato, te ando autoriteto thaj ande sila zapovedil e bilače duhonende thaj von inkljen!”

³⁷ Thaj o glaso pale leste buljilo pe sa e okolne thana.

O Isus sastarel e Simonešče sokra

³⁸ Kana inkljisto andar e sinagoga, dija ande Simonesko čer. E Simonešče sokra astardas e bari groznica, pa zamolisardine les te sastarel lat.

³⁹ Vo bandilo paše late thaj zapovedisardas e groznicače te mučela thaj e groznica nestanisardas. Voj odma uštili thaj ačhili te služil len.

O Isus sastarel e buten nasvalen

⁴⁰ Kana nakhlas o savatosko đes, sa e nasvalen katar razne nasvalimata, anenas len ko Isus, a vo pe savorende čholas pire vas thaj von sastonas.

⁴¹ A vi e bilače duhurja inkljenas andar e but e manuša thaj čonas muj thaj phenenas: “Tu san Čhavo e Devlesko!” A vo pretilas lenđe thaj zabranisardas lenđe te na čeren svato, kaj von džanenas kaj si vo o Hristo.

⁴² A kana svanosardas o đes, inkljisto thaj đelotar po pusto than. A o them rodelas les . Kana arakhlina les avile leste thaj kamline te ačhaven les te na džaltar lendar.

⁴³ A vo phendas lenđe: “Vi e manušenje andar e aver gava trubul te anav e Bahtali nevimata pale Devlesko carstvo, kaj zato o Del bičhalda man.”

⁴⁴ Thaj nastavisarda te propovedil pe judejske sinagoge.

5

O Isus akharel e sikavnen te sledin les

¹ Jekhvar kana o Isus ačhelas pe obala ko galilejako jezero, o them spidelaspe pe leste te ašunen o alav e Devlesko.

² O Isus lija sama e duj čamcurija kaj ačhenas pe obala andar save inkljistine e ribarja thaj halavenas pire mreže.

³ Thaj dija ande jek katar o čamco savo sas e Simonesko thaj zamolisardas les te spiden les cara majdur katar e obala. Bešlo andre thaj počnisardas te sikavel e theme andar o čamco.

⁴ A kana o Isus ačhilo te čerel svato e themešće, phendas e Simonešće: “Otplovisar okote kaj si handuk o paj thaj čhude e mreže čire thaj astar e mačhen.”

⁵ A o Simon phendas lešće: “Sikavneja! Sasti rjat trudisajlam thaj khanči či astardam, ali ako tu gajda phenes, čhudava e mreže.”

⁶ Kana čerdine godova, astardine but mače, gaći kaj pharjonas lenđe mreže.

⁷ Dine znako pire drugarende ando aver čamco te aven te pomožin len. Kana von aviline, pherdine e liduj čamcurija gajda kaj gata potonisardine.

⁸ A kana dikhlas o Simon Petar, pelo pe pire koča angle Isusešće pungre thaj phendas: “Džatar mandar, Gospode! Me sem bezehalo manuš.”

⁹ Thaj sas ando čudo o Petar thaj savora save sas lesa zbog e bute e mače kaj astardine.

¹⁰ A gajda vi o Jakov thaj o Jovano sas ando čudo. Von sas e čhave e Zevedeješće thaj e drugarja e Simonešće. A o Isus phendas e Simonešće: “Na dara! Katar akana e manušen astareja sago e mačhen.”

¹¹ Thaj crdine e čamcurija pe phuv, mukline sa thaj teljardine pale leste.

O Isus sastarel e manuše katar e guba

¹² Kana sas o Isus ande jek gav, dijas pe jek manuš savo sas sa ande guba. Dikhla e Isuse thaj pelo angle leste e mujesa džike phuv, thaj zamolisarda les: “Gospode! Te kames šaj te sastares man katar e guba.”

¹³ Vo čhuta po vas pe leste thaj phendas: “Kamav, av sasto!” Thaj e guba odma peli lestar.

¹⁴ A o Isus zapovedisardas lešće: “Na phen khonikašće, nego dža thaj sikav tu e rašaješće thaj prinesisar čiri žrtva palo čiro sastipe, sar odredisardas o Mojsije. Godova avela sago dokazo e manušenje.”

15 A o glaso pale leste još majbut buljolas thaj o but o them čidelaspe te ašunen les thaj te sastarel len katar lenđe nasvalimata.

16 A vo đelotar ande pustinja te molilpe e Devlešće.

E Isuse si vlast te jartosarel e bezeha

17 Jek đes dok o Isus sikavelas e themes, bešenas lesa e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar save aviline andar sa e galilejske gava, judejske thaj andar o Jerusalem. A e sila e Gospodešći sas e Isuseja te sastarel e nasvalen.

18 Askal aviline varešošće manuš a save indarenas pe nosilje e manušes savo sas lino. Kamline te anen les andre thaj te čhon les anglo Isus.

19 Ali, sar katar o but o them naštik dine lesa andre, linepe po krovo e čheresko thaj kroz o krovo muklinele tele zajedno e nosiljasa maškare anglo Isus.

20 Kana o Isus dikhla lengo pačipe, phendas e line manušešće: "Manušeja, jartompe tuće čire bezeha."

21 E fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar počnisardine te gndin: "Ko si akava kaj hulil po Del? Ko šaj te jartosarel e bezeha osim o Del?"

22 A o Isus džangla lenđe gndimata thaj phendas lenđe: "Sostar gajda gndin ande tumare ile?"

23 So si maj loće te phenelpe: 'Jartime si tuće će bezeha' ili te phenelpe: 'Ušti thaj phir'?

24 Dokaživa tumenđe kaj man, e Čhaves e Manušešće, si vlast pe phuv te jartosarv e bezeha." Askal phendas e line manušešće: "Tuće phenav: 'Ušti, le čire nosilje thaj džatar tuće čhere!' "

25 Vo odma uštilo angle lenđe thaj lija pe soste pašljolas thaj đelotar pire čerešće thaj hvalilas e Devle.

26 Savora sas ando čudo, slavinas e Devle thaj pherde dar phenenas: "Čudurja ađes dikhlam!"

O Isus akharel e Levije (savo akhardolas vi Matej)

27 Pale godova o Isus inkljisto thaj dikhla e cariniko savo bučholas Levije kaj bešel po than kaj počinelas pe o porezo thaj phendas lešće: "Av pale mande."

28 O Levije mukla sa, uštilo thaj teljarda pale leste.

29 Pale godova o Levije čerdas lešće ande piro čer bari gozba. Leja pale sinija bešenas but carinikurja thaj vi aver manuša.

30 Askal e fariseja thaj lenđe sikavne e Mojsiješće zakonestar počnisardine te mrmljan pe leste thaj phendine lešće učenikonenđe: "Sostar han thaj pijen e carinikonenca thaj e bezehalenca?"

31 A o Isus phendas lenđe akaja izreka: " 'Či trubun e saste manuša e doktore nego e nasvale'.

32 Gajda vi me či avilem te akharav e pravednikonen, nego e bezehalen te boldenpe katar pire bezeha ko Del."

E Isuse phučen palo posto

33 Von askal phendine lešće: "Sostar e Jovanošće učenikurja često postin thaj molinpe, isto gajda vi e farisejenđe učenikurja, a čire či postin nego han thaj pijen?"

³⁴ A o Isus phendas lenđe: “Tuguin li e svaturja dok si o džamutro lenca? Nisar!

³⁵ Nego avela o đes kana otmına lendar e džamutre thaj askal postina ande godola đesa.”

³⁶ O Isus phendas lenđe još jek paramiči ande slike: “Khonik či čhinel o nevo kotor katar e nevi haljina te suvel pe purani haljina. Ako godova čerel, e nevi haljina čhindola, a e purane haljinaće či ačhela o kotor katar e nevi haljina.

³⁷ Khonik či čhol e nevi mol ande purani morčhaći trasta, kaj e nevi mol pharavela e trasta thaj e mol čhordola, a e morčhaći trasta propadnıla.

³⁸ Nego e nevi mol ande nevi morčhaći trasta trubul te čholpe.

³⁹ Thaj khonik ko pijel e purani mol, či kamel e nevi, kaj phenel e purani mol si majlači.”

6

O Čhavo o Manušesko si majbaro katar o savato

¹ Jek savato kana o Isus načelas maškarg e njive, lešće učenikurja trgonas o điv e vastenca thaj hanas.

² A varesave katar e fariseja phendine e Isusešće: “Sostar čeren, okova so po zakono naj muklo te čerelpe savatone?”

³ A o Isus phendas lenđe: “Sigurno čitosardine ando Sveto lil so o David čerdas, kana vo thaj okola save sas lesa bokhajle a nas len so te han.

⁴ Dijas ande Devlesko čher thaj lijas e svete mangre save či tromal te hal khonik osim e rašaja, hala thaj dija vi okolende save džanas pale leste.”

⁵ Thaj phendas lenđe: “Kaj me, o Čhavo e Manušesko, gospodari sem e savatosko.”

O Isus sastarel savatone

⁶ A jek aver savato, o Isus dija ande sinagoga thaj sikavelas, a kote sas jek manuš e šuće vastesa.

⁷ E fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar inčarenas e jakha pe leste te dičhen dali sastarela ando savato te došaren les.

⁸ A vo džanglas e gndimata lenđe thaj phendas e manušešće e šuće vastesa: “Ušti thaj ač maškare.” A vo uštילו thaj ačhilo angle manuša.

⁹ A o Isus phendas lenđe: Te phučav tumen: “Dali tromalpe savatone te čerelpe lačhipe ili bilačhipe, o trajo te spasilpe ili te hasarelpe?” A von samo ačhenas.

¹⁰ O Isus dikhlas pe lende savorende thaj phendas e manušešće e šuće vastesa: “Inzar čo vas.” A vo čerda gajda thaj o vas lesko sastilo thaj sas sasto sago vi aver.

¹¹ A e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar holjajle thaj čerdine svato maškar pende so te čeren e Isuseja.

O Isus akharel e apostolen

¹² Ande godoja vrjama o Isus đelo pe gora te molilpe. Okote ačhilo sasti rjat thaj molilaspe e Devlešće.

¹³ Thaj kana avilo o đes, akhardas pire e učenikonen thaj losarda maškarlende e dešudujen, thaj akharda len apostolurja a lenđe alava sas:

¹⁴ O Simon (save akharenas Petar), thaj

o Andrija (e Petresko phral),

o Jakov thaj

o Jovan,
 o Filip thaj
 o Vartolomej,
 15 o Matej thaj
 o Toma,
 o Jakov (savo sas čhavo e Alfejevesko) thaj
 o Simon (savo sas pobunjeniko),
 16 o Juda (čhavo e Jakovesko), thaj
 o Juda (andar o gav Iskariot, savo izdaisarda les).

Blago okolende save pouzdinpe ando Del

17 Pale godova o Isus fuljisto lenca tele katar e gora thaj ačhilo po ravno than. Okote sas baro brojo lešće učenikurja thaj o silno them andar o krajo e judejako, andar o Jerusalimo, andar e tirske thaj andar e sidonske gava pašo more.

18 Von aviline te ašunen les thaj te sastarel len katar lenđe nasvalimata, a avenas vi okola saven mučinas e bilačhe duhurja, a o Isus oslobodilas len.

19 Thaj sa o them rodelas te čhon pire vas pe leste, kaj andar leste inkljelas e sila thaj von sa sastonas.

20 Vo dikhla pe pire učenikurja thaj phendas:

“Blago tumenđe save sen čore,
 kaj si tumaro e Devlesko carstvo.

21 Blago tumenđe save sen akana bokhale,
 kaj čaljona.

Blago tumenđe save akana roven,
 kaj asana.

22 Blago tumenđe kana e manuša mrzana tumen,
 kana odbacina tumen, kana ladžarena tumen,
 thaj kana phenena pale tumende kaj sen bilačhe,
 zbog godova kaj pačan ande mande, ando Čhavo e Manušesko!

23 Radujin tumen ande godola đesa thaj čhelen e bahtatar, kaj bari si tumari nagrada po nebo! Kaj sa godova bilačhipe isto gajda amaro them čerelas amare prorokonende ande lendi vrjama.

24 Ali teško tumenđe save sen akana barvale,
 kaj već primisardine e uteha tumari.

25 Teško tumenđe kaj sen akana čaljarde,
 kaj bokhavona.

Teško tumenđe kaj asan akana,
 kaj rovena thaj tuguina.

26 Teško tumenđe kana savora lačhe mothona pale tumende,
 kaj isto gajda amaro them čerelas amare hohamne prorokonende ande lenđe vrjama.”

Aven bare ileja okolende save mrzan tumen

27 “Ali tumenđe save ašunen phenav: Volin tumare dušmajen! Čeran lačhipe okolende save mrzan tumen!

28 Blagoslovin okolen kaj den tumen romaja! Molin tumen e Devlešće pale okola save vredon tumen.

29 Ako vareko pećel tut pe jek rig e muješći, bolde lešće vi aver rig. Ako vareko lijas čiro ogrtači, deles vi čiro gad.

³⁰ Ko mandel tutar vareso, de les. A okolestar kaj otmil čiro, na rode palpale.

³¹ Thaj askal sar kaman te čeren e manuša tumenđe, gajda čeren vi tumen lenđe.

³² Ako volin samo okolen save tumen volin, sošči avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale volin samo okolen save len volin.

³³ Thaj ako čeren lačhipe samo okolenđe kaj tumenđe čeren lačhipe, sošči avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale čeren gajda.

³⁴ Thaj te den udžile samo okolen katar save ažučaren te bolden tumenđe, sošči avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale den e bezehalen udžile te šaj palem dobin palpale.

³⁵ Volin tumare dušmajen, čeren lenđe lačhipe, den len udžile thaj na ažučaren khanči te bolden tumenđe. Ako čeren gajda, avela bari tumari počin, thaj avena čhave e Majbarešće, kaj si vo lačo čak vi okolenđe kaj si nezahvalne thaj vi e bilačhende.

³⁶ Aven dakle bare ileja sago kaj si vi tumaro nebesko Dad bare ileja.”

*O Isus sikavel te na avas licemerne
(Mt 7,1-5)*

³⁷ Na sudin thaj či sudilape tumenđe. Na osudin thaj či avena osudime. Jartosaren thaj jartolape tumenđe.

³⁸ Den thaj dela pe tumenđe. Čhordola pe tumenđe ande angalja lači mera, nabime, čhinosardi thaj preobilno kaj sošče merava merin kasave merava merilape tumenđe.

³⁹ Thaj phendas lenđe akaja paramiči ande slike: “Dali šaj o koro e kore te vodil? Či li perena liduj ande hv?

⁴⁰ Nijek učeniko naj majbaro katar piro sikavno. Svako savo si sikado dži ko krajo, avela sago vi o sikavno lesko.

⁴¹ Sostar dičhes e kaštešči prušuk ande jak čire phralešči, kana či hačares o baro kaš ande čiri jak?

⁴² Sar šaj phenes čire phralešće: ‘Phrala, ažučar te inkalav e kaštešči prušuk savi si ande čiri jak’, kana ni korkoro či hačares o baro kaš ande čiri jak? Licemernona! Majsigo inkal o baro kaš andar čiri jak thaj majlače dičeja e kaštešči prušuk te inkales andar čire phralešči jak.”

Sova si pherdo ilo godova inkjel po muj

⁴³ Lačo kaš či bijanel bilače plodurja, a bilačo kaš či bijanel lače plodurja.

⁴⁴ Kaj svako kaš pe piro plodo pindžarelpe. E smokva thaj e drak či kušenpe katar e kangre.

⁴⁵ O lačo manuš andar e lači riznica pire ilešči inkalel lačhipe, a o bilačo manuš andar piro bilačo ilo inkalel o bilačhipe, kaj andar o muj inkjel sova si pherdo o ilo.

O godaver si pačivalo e Isusešće alavende

⁴⁶ “Sostar akharen man: ‘Gospode! Gospode!’ A naj sen pačivale okolešće so phenav tumenđe?

⁴⁷ Sikavava tumenđe pe kaste anel svako savo avel mande, ašunel mungre alava thaj si pačavilo mungre alavende:

⁴⁸ Slično si sago o manuš savo agajda čerdas piro čher: hanadas handuk thaj čhuta o temelji pe stena. Kana avili e poplava, o paj navalisarda po čher, ali naštik haradale kaj sas lače sagrađime.

⁴⁹ A kova savo ašundas mungre alava a naj pačavilo mungre alavenđe, vo si sago o manuš savo vazdas piro čher pe phuv bi temeljesko, pe savo navalisarda o paj, odma harada o čher thaj katar godova čher sas bari ruševina.”

7

E kapetanesko pačipe

¹ Kana o Isus dija gata sa godola alava anglo them, dija ando gav Kafarnaum.

² Varesave rimske kapetano sas robo savo sas nasvalo po smrto, a vo sas lešće but drago.

³ A kana o kapetano ašundas palo Isus, bičhaldas lešće e židovske starešinen thaj molisarda les te avel te sastarel lešće slugo.

⁴ A von aviline ko Isus thaj počnisardine ilestar te molin les alavenca: “Zaslužisarda te čeres lešće godova,

⁵ kaj volil amare theme thaj vo vazdas amende e sinagoga.”

⁶ A o Isus teljarda lenca. Thaj kana sas već paše ko čher, bičhalda o kapetano pire drugaren leste te phenen lešće: “Gospode! Na truditu, kaj Najsem dostojno te des ande mungro čher.

⁷ Zato vi či inčara man dostojno te avav angle tute, nego samo phen alav thaj o sluga mungro sastola.

⁸ Kaj vi me sem manuš tale vlast thaj si man tale mande vojniskurja. Thaj kana phenav ječeše: ‘Dža!’, vo džaltar. Thaj kana phenav avereše: ‘Av!’, vo avel. Thaj kana phenav mungre roboše: ‘Čer godova!’ vo čerel.”

⁹ A kana godova ašundas o Isus, zadivisajlo e kapetanošće thaj boldape ko them savo džalas pale leste thaj phendas: “Phenav tumenđe: kasavo pačipe či arakhlem ke nijek manuš ando Izrael!”

¹⁰ A kana okola kaj sas bičhalde katar o kapetano boldinepe čhere, arakhline e robo kaj si sasto.

O Isus vazdel andar e mule e udovicaće čhaves

¹¹ Pale godova o Isus teljarda ando gav savo akhardolas Nain. Pale leste džans e učeniskurja thaj o but o them.

¹² Kana avilo paše ke gavesko vudar, baš askal inkalenas e mule, čhave savo sas jedinco pire dejako savi sas udovica. Lava sas o but o them andar o gav.

¹³ Kana dikhlala o Gospod, sažalisajlo pe late thaj phendas laće: “Na rov!”

¹⁴ Pale godova avilo ko mohto, čhuta pire vas pe leste thaj o kola kaj inđarenas o mohto ačhiline. A vo phendas: “Čhaveja, tuće phenav: Ušti!”

¹⁵ O mulo vazdape, bešlo thaj počnisarda te čerel svato. A o Isus dijales lešće dejaće.

¹⁶ A savora zadivisajle thaj počnisardine te hvalin e Devle alavenca: “Baro proroko avilo maškar amende!” thaj: “O Del avilo ando pomoć pire themeše!”

¹⁷ Thaj godova glaso pale leste buljilo pe saste judejske krajurja thaj pe sasti okolina.

O Isus ćerel svato palo Jovano savo bolel

18 E Jovanošće ućenikurja javisardine e Jovanošće so o Isus ćerdas. A vo akhardas pire dujen ućenikonen

19 thaj bičhaldal len ko Gospod te phučen les: “Dali san tu okova saves o Del obećisardas kaj bičhalela les ili te ažućaras avres?”

20 Kana akala duj manuša aresline leste, phendine: “O Jovano savo bolel bičhaldal amen tute te phućas tut: ‘Da li san tu okova saves obećisardas o Del kaj trubul te avel, ili te ažućaras avres?’”

21 O Isus baš ande godova ćaso sastarelas e buten katar lenđe muke, razne nasvalimata thaj katar e bilaće duhurja thaj e bute kore manušenđe boldas o vido.

22 A o Isus phendas lenđe: “Džan thaj phenen e Jovanošće so upravo dikhlina thaj so ašundine: e kore dićhen, e bande phiren, e gubavcurja saston, e kašuce ašunen, e mule bolden pes ando trajo, a e ćorende propovedilpe e Bahtali nevimata.

23 Blago okolešće savo či sablaznilpe zbog mande.”

24 A Kana e Jovanošće ućenikurja đeletar, o Isus počnisardas te mothol e themešće palo Jovano: “So đeline te dićhen ande pustinja? E trska, savja ljuljil e balval? Na!

25 So đeline te dićhen? Manušes savo lija pe peste šukar drže? Na! E manuša save inđaren pe peste e šukar drže thaj train ando raskoš, von si ande carošće dvorurja.

26 So dakle inkljistine te dićhen? E proroko? Ej, me phenjav tumenđe, vo si majbut vi katar o proroko.

27 Kaj o Jovano si okova pale savo o Del phendas ando Sveto lil:

‘Ake, me bičhalav angle tute mungre glasnikones thaj vo laćharella o drom angle tute.’

28 Phenav tumenđe: katar sa e manuša save sas ikada bijande, khonikal naj majbaro katar o Jovano savo bolelas, a okova savo si majćikno ande Devlesko carstvo majbaro si lestar.”

E mudre prihvatisaren e Isusesko thaj e Jovanosko sikavipe

29 Kana sa o them thaj vi e carinikurja save sas bolde e Jovanošće boldimasa, ašundine e Isuse sar ćerel svato priznaisardine kaj si e Devlesko sikavipe ispravno.

30 A e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar, či kamenas te bolel len o Jovano. Von odbisardine so o Del planirisarda pale lende.

31 O Isus phendas: “Kasa te usporediv e manušen katar akaja generacija? Kašće si slične?”

32 Lenca si sago ćhavrenca save bešen po sokako thaj jek avrešće ćhon muj:

‘Svirosardam tumenđe veselo,
a tumen či ćheldine,
đilabadam tumenđe tužno,
a tumen či rujine!’

33 Gajda avilo o Jovano savo bolelas. Niti halas mangro niti pijelas mol, a tumen phenen: ‘O bilaćho duho si ande leste!’

³⁴ Avilem me, o Čhavo e Manušesko. Vi hav vi pijav, a tumen phenen: 'Dik, o manuš halapljivo thaj matarno, drugari e carinikonengo thaj e bezehalengo.'

³⁵ Savora save prihvatini e Develešči mudrost sikaven kaj si voj čači."

O Isus šaj te jartosarel e bezeha

³⁶ Varesavo farisejo zamolisarda e Isuse te hal leste. O Isus dija ande farisejsko čher thaj lijas than pale sinija.

³⁷ Kana ake avili varesošči manušnji savi sas bezehali ando gav. Ašunda kaj si o Isus pale sinija ande farisejsko čher, avili thaj andas e alabasterosko čaroro ande savo sas kuč mirisno ulje.

³⁸ Ačhili pale lešče pungre, rovelas thaj e jasvenca thovelas lešče pungre a pire balenca khoselas len. Čumidelas len thaj mačelas len e mirisne uljeja.

³⁹ Kana godova dikhlas o fariseji savo akharda e Isuse ande piro čher, gndisardas ande peste: "Kana akava avilosas proroko, džanglasas ko si thaj sošči si akaja manušnji, savi diril les, kaj si bezehali."

⁴⁰ O Isus phendas lešče: "Simone, siman vareso te phenav tuće."

A vo phendas: "Phen, sikavneja."

⁴¹ O Isus majdur motholas: "Sas varesavo manuš savo delas averende udžile love. Gajda sas duj džene save sas lešče udžile. Jek sas lešče udžile pandž šela rupune lovora, a aver pandžvardeš.

⁴² Sar naštik te boldine e love save sas lešče udžile, vo jartosardas liduj dženenđe o dugo. Savo lendar majbut volila les?"

⁴³ O Simon phendas: "Gndiv kaj okova savešče si majbut jartome." A o Isus phendas lešče: "Lačhe phenes."

⁴⁴ Gajda boldape ke manušnji thaj phendas e Simonešče: "Dičhes akala manušnja? Dijem ande čiro čher, a tu ni paj či dijan man te thovav mungre pungre, a voj pire jasvenca thoda mungre pungre thaj pire balenca khosla len.

⁴⁵ Tu či ni čumidan man, a voj, sar dija andre, či ačhili te čumidel mungre pungre.

⁴⁶ Uljeja mungro šoro či makhlan, a voj e mirisne kuč uljeja mungre pungre makhlas.

⁴⁷ Zato, phenav tuće: 'Voj sikadas but ljubav kaj si laće jartome e but e bezeha, a maj cara ljubav sikadas okova savo si maj cara svesno kaj si lešče jartome lešče bezeha.'

⁴⁸ A o Isus phendas e manušnjače: "Jartome si tuće čire bezeha."

⁴⁹ A kola save sas pale sinija počnisardine te mothon maškar pende: "Ko si akava kaj vi e bezeha jartol?"

⁵⁰ A vo phendas e manušnjače: "Zbog čiro pačipe tu san spasime. Dža ando miro!"

8

E manušnja sledin e Isuse

¹ Pale godova o Isus džalas pe sa e bare thaj cikne gava, propovedilas thaj navestilas e Bahtali nevimata palo o carstvo e Devlesko. Pale leste džanas e dešuduj apostolurja

² thaj varesave manuŝnja saven o Isus oslobodisardas katar e bilaĉhe duhurja thaj sastarda len katar e nasvalimata: e Marija andar e Magdala, andar savi tradas eſta benga,

³ e Jovana romnji e Huzoŝci savo sas e Irodosko upravitelj, e Suzana, thaj but aver save pomoŝinas e Isuseŝce thaj e deŝuduje apostolende pire lovenca thaj okoleja so saslena.

O Isus mothol e paramiĉi palo sijaĉi

⁴ Dok joŝ ĉidelaspe o but o them andar e razne gava, o Isus phendas lende akaja paramiĉi:

⁵ “Jek deŝ inkljisto o sejaĉi te sejol. Dok sijolas, varesavo seme pelo po drom thaj o them uŝtada les a e ĉiriknja aviline thaj haline les.

⁶ Aver seme pelo pe barutni a kana inkljisto odma ŝuĉilo kaj nasle dosta vlage.

⁷ Varesavo seme pelo maŝkar e kangre thaj e kangre tasadine les sar barjonas zajedno lesa.

⁸ A varesavo napokon pelo pe laĉhi phuv, niknosarda thaj bijanda ŝel drom majbut.” Phendas godova thaj ĉhuta muj: “Aŝunen kana veĉ situmen kan!”

O Isus objasnisarel e paramiĉi palo sijaĉi

⁹ E uĉenikurja phuĉline e Isuse so znaĉil godoja paramiĉi.

¹⁰ A vo phendas lende: “Tumende si dino te dŝanen e tajne e Devleŝce carstvoŝce, a averende si dino samo ande paramiĉa, kaj ando Sveto lil aĉhel ramome:

‘vi ako diĉhen
ĉi primetin,
vi ako ĉhon kan
ĉi haĉaren.’

¹¹ A akava si so znaĉil e paramiĉi: O seme si sago o alav e Devlesko.

¹² Okova seme savo pelo po drom si sago e manuŝa save aŝunen o alav, ali avel o beng thaj inĉarel o alav e Devlesko andar lende ile te na paĉan thaj te ĉi spasinpe.

¹³ A varesave si sago o seme savo si posadime pe barutni phuv. Kana aŝunen e Devlesko alav, odma prihvatin les e bahtasa, ali naj len koreno. Varesavi vrjama paĉan, ali kana aven e kuŝnje von peren katar o paĉipe.

¹⁴ A okova seme savo pelo ande kangre si sago e manuŝa save aŝunen o alav, ali joŝ pe lengo drom e traoŝce brige tasaven len e barvalipeja thaj akale traoŝce nasladenca thaj ĉi anen laĉho plodo.

¹⁵ Okova seme savo pelo pe laĉhi phuv si sago e manuŝa save aŝunen o alav thaj inĉarenle ando laĉho thaj plemenito ilo thaj ustrain dok ĉi anen plodo.”

Ko aŝunel e Isusesko sikaŝpe barjola lesko duhovno haĉarŝpe

¹⁶ “Khonikal kana del jag o stenko ĉi ĉhol les talo ĉaro niti talo kreveto, nego ĉhon les po ĉirako, te diĉhen o svetlo okola save den andre.

¹⁷ Sa so si garado thaj ĉerdo tajno avela sikaĉo javno thaj inkljela po videlo.

¹⁸ Len sama sar aŝunen, kaj kas si delape leŝce, a kas naj lelape lestar vi okova so gndil kaj si les.”

Ko si e Isuseŝci dej thaj leŝce phral

19 Ko Isus aviline lešči dej thaj lešče phral, ali katar o but o them naštik čerdine lesa svato.

20 Vareko javisarda e Isusešče: "Ćiri dej thaj ċire phral ačhen avri thaj kamen te dičentun."

21 O Isus phendas lende: "Mungri dej thaj mungre phral si okola save ašunen thaj izvršisaren o alav mungre Devlesko."

O Isus smiril e oluja

22 Jek đes o Isus phendas pire dešuduj učenikonende: "Hajde te nakhas pe koja rig e jezerošći." O Isus thaj lešče učenikurja dine ando čamco thaj isplovisardine.

23 Dok plovinas, e Isuse lija e lindri. Ande godova muklape e oluja po jezero. E lađica počnisarda te pherelpe e pajesa a von arakhlinepe ande bari briga pale piro trajo.

24 Aviline ko Isus, džungadine les thaj čutine muj: "Sikavneja, sikavneja, tasadosa!"

Vo džungadilo, thaj zapovedisarda e bavljaje thaj e talasende thaj e talasurja smirosajle thaj nastanisarda tišina.

25 A o Isus phendas lende: "Kaj tumaro paćipe?"

A von ande dar thaj ando čudo phučenar jek avres: "Ko si akava te zapovedil e paješče thaj e bavljaje, a von te pokorisarenpe lešče?"

O Isus tradel andar o manuš e bilače duhonen

26 Askal o Isus thaj lešče učenikurja otplovisardine pe obala ke gerasinsko krajo, savo si pe koja rig katar o Galilejako jezero.

27 Dok o Isus inkljelar pe obala, avilo angle leste o manuš ande savo sas e bilače duhurja. Već dugo či inđarelas e drze pe peste, niti trailas ando čer nego trailas ande limorja.

28 Kana o manuš dikhla e Isuse, čhudape pe koča angle leste thaj ande sasto glaso čhuta muj: "So kames mandar, Isuse, majbare Devlešče čhaveja? Moliv tut na mućisar man!"

29 (Kaj o Isus zapovedisardas e bilače duhošče te inkljel andar godova manuš. Kaj već lungu vrjama o bilačo duho inćarelas les ande piri vlast, Čak vi kana phandenar les ande lancurja thaj ande okurja, o manuš trgoles e lancurja thaj o beng inđarelas les ande pustinja.)

30 O Isus pe godova phučla les: "Sar bučhos?" Vo phendas: "Legija", kaj ande leste dine e but bilače demonurja.

31 Thaj zamolisardine e Isuse te na naredil lende te džantar ando bezdan.

32 A okote ande gora sas bari gomila bale save čarjonas. Askal e demonurja zamolisardine e Isuse te mućel len te den ande bale. Thaj vo mukla len.

33 Askal e bilače demonurja inkljistine andar o manuš thaj dine ande bale. Thaj e bale pojurisardine niz o brego ando jezero thaj tasadile.

34 A kana dikhline okola manuša kaj lenas sama pe bale so sas, našline thaj phendine pe gava thaj pe okoline thana so dikhline.

35 A o them inkljisto te dičel so sas. Avile džiko Isus thaj dikhline e manuše andar savo inkljistine e bilače demonurja sar bešel džike Isusešče pungre, furjardo ande drze thaj saste gođasa e dar askal dijas pe lende.

36 A okola kaj lenas sama pe bale phendine averende, sar o Isus oslobodisardas e manuše ande savo sas e demonurja.

37 Askal e Isuse zamolisarda sa o them andar e gerasinsko krajo te džaltar lendar kaj lijalen e bari dar. O Isus dija ando čamco thaj teljarda palpale ande Galileja.

38 A o manuš andar savo o Isus tradas e bilačhe demonen, zamolisarda e Isuse te šaj ačhel lesa, ali o Isus phendas lešče:

39 "Bolde tut čhere thaj phen sa so čerda tuče o Del." Vo delotar thaj razglasisarda pe sasto gav so čerda lešče o Isus.

O Isus sastarel e manušnja thaj vazdel e mule čhora

40 A kana o Isus boldape palpale pe koja rig e jezerošči, maladale o them kaj željno ažučarenas les.

41 Thaj dik, avilo o manuš kasko alav sas Jair, savo sas jek katar e vođe ande sinagoga. Thaj pelo pe pire koča angle Isusešče pungre thaj zamolisarda les te del ande lesko čher

42 kaj sas po meripe lešči jedino čhej savja sas varekaj katar dešuduj brš.

Dok o Isus džalas ande Jairesko čher oko leste čícidelaspe sa o them katar sa e riga.

43 A maškar o them sas jek manušnji savi sas nasvali katar o godova kaj dešuduj brš thavdelas o rat latar. Sa so sasla dija pe doktorja thaj khonik naštik te sastarelas lat.

44 Nakhli palal leste thaj astardape e čoškostar katar e Isusešči haljina, thaj o rat odma ačhilo latar.

45 A o Isus phendas: "Ko astardape pale mungri haljina?"

Savora počnisardine te braninpe, a o Petar phendas: "Sikavneja, o but o them čícideltut thaj spidelpa, a tu phučes ko astardape pale mande."

46 A o Isus phendas: "Vareko astardape pale mande. Hačardem sar e sila inkljisti andar mande thaj vareko sastilo."

47 Kana e manušnji dikhla kaj či ačhili neprimetno, izdralas e daratar thaj peli pe koča angle leste thaj angle sasto them phendas sostar astardape pale leste thaj sar odma sastili.

48 A vo phendas lače: "Čhejo, čiro paćipe sastardatu. Dža ando miro!"

49 Dok o Isus još čerelas svato e manušnjasa, avilo vareko andar e Jairesko čher ko Jair savo sas vođa ande sinagoga thaj phendas: "Čiri čhej muli. Na mučisar majbut e sikavne."

50 Ašunda godova o Isus thaj phendas: "Na dara! Samo paća thaj voj traila!"

51 Kana o Isus areslo ando čher, či muklas khonikašče te den andre lesa osim o Petre, o Jovane, o Jakov thaj e čhorako dade thaj lače deja.

52 A savora save sas ando čher rovenas thaj žalinas pale čhori. A o Isus phendas lenđe: "Na roven! Či muli, nego samo sovel!"

53 A von asanas lestar kaj džangline kaj muli.

54 O Isus astarda lat palo vas thaj čhuta muj: "Čhorije, ušti!"

55 Thaj lako duho boldape ande late thaj voj odma uštili, a vo naredisardas te denla te hal.

56 A lako dad thaj laći dej čudisajle, a vo zapovedisarda lenđe te na phenen khonikašče so sas.

¹ O Isus akhardas e dešuduj apostolen thaj dijalen moć thaj vlast pe sa e bilače duhurja thaj te sastaren katar e nasvalimata.

² Bičhaldal len te navestin e Devlesko carstvo thaj te sastaren e nasvalen.

³ Thaj phendas lenđe: “Na te avel tumen tumenca po drom ni rovlji, ni trasta ni so hana, ni love thaj na te avel tumen tumenca po duj haljine!”

⁴ Kana den ande varesko gav, ačhen ande jek čher dok či džan ande aver gav.

⁵ Ande savo gav či primin tumen, inkljen andar godova gav thaj činon o praho katar tumare pungre. Godova avela znako kaj mukline les lešće sudošće.”

⁶ Thaj e učenikurja teljardine majdur: obilarzinas e gava, navestinas e Bahtali nevimata thaj sastarenas e nasvalen.

O Irod si zbnime

⁷ Kana ašunda o vladiri o Irod so dogodisajlo, sas zbnime, kaj varesave phenenas kaj o Jovano savo bolelas uštulo andar e mule.

⁸ Aver phenenas pojavisajlo pe phuv o Ilija, a aver palem phendine: “Uštulo andar e mule varesavo proroko andar e purani vrjama.”

⁹ A o Irod phendas: “Me čhindem e Jovanosko šoro. Ko si askal akava pale kaste gaći ašunav?” Thaj rodelas prilika te dičhel e Isuse.

O Isus pravarel e but theme

¹⁰ Kana e apostolurja boldinepe katar e okolne krajurja, phendine e Isusešće sa so čerdine. Askal o Isus inđarda len pesa te avel lenca korkoro, paše pašo gav savo akhardol Vitsaida.

¹¹ Ali kana godova ašunda o them, teljarda pale leste. Vo primisarda len thaj phenelas lenđe pale Devlesko carstvo thaj sastardas savoren ko trubuja sastipe.

¹² Kana avilo majpaše o krajo e đeseko kasno mismere avile ko Isus majpaše e dešuduj učenikurja thaj phendine e Isusešće: “Akava si pusto krajo, a već si kasno. Muk e theme te džal pe okolne gava thaj e thana te činen pešće vareso te han! kaj sam akate ando samotno krajo?”

¹³ A o Isus phendas lenđe: “Tumen den len te han!”

A von phendine, “Najamen majbut katar pandž mangre thaj duj mače, osim te džas te činas hamasko pale sa o them.”

¹⁴ A sas verekaj katar pandž milje muškarcurja (či đinavenas pe e manušnja thaj e čhavra).

O Isus phendas pire učenikonenđe: “Phenen lenđe te bešen ande skupine po pandžvardeš džene.”

¹⁵ Thaj savora bešline.

¹⁶ A o Isus lijas e pandž mangre thaj e duj mače, dikhlas prema o nebo thaj blagoslovisarda len. Askal phagla o mangro pa dija pire učenikonenđe te podelin e themešće.

¹⁷ Savora haline thaj čaljile. Thaj katar okova so ačhilo e themešće čidine dešuduj pherde korpe kotora mangre thaj mače.

O Petar hačarda kaj o Isus si o Hristo

¹⁸ Jekhvar dok o Isus crdape po korkoro than te molilpe, lesa sas samo lešće dešuduj učenikurja. Pale godova phučla len: “So phenel o them, ko sem me?”

19 Von phendine: "Varesave phenen kaj san o Jovano savo bolelas, aver kaj san o proroko Ilija, a trite palem kaj uštulo andar e mule varesavo katar aver purane prorokurja."

20 A vo phučla len: "A tumen, so tumen phenen, ko sem me?"
A o Petar phendas: "Hristo Pomazaniko e Devlesko!"

O Isus phenel pale piro smrto

21 A o Isus zapovedisardas lenđe te na phenen khonikašće kaj si vo o Mesija.

22 Thaj phendas: "Me, o Čhavo e Manušesko, trubul but te trpisarav. E starešine, e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar odbacina man. Mudarena man, a me o trito đes uštava andar e mule."

So o manuš trubul te ćerel te avel e Isusesko učeniko

23 Pale godova o Isus phendas savorende: "Ako vareko kamel te avel mungro sledbeniko, neka odreknilpe korkoro pestar, nek svako đes lel piro trušul thaj nek džal pale mande.

24 Kaj svako ko kamel te spasil piro trajo, hasarela les; a ko hasarel piro trajo zbog mande, godova spasila les.

25 Savi korist si e manušes, ako zadobil sa o them, a korkoro pes hasarel ili pešće naudil?"

26 Ko ladžal mandar thaj mungre alavendar, lestar vi me, o Čhavo e Manušesko, ladžava kana avava ande slava mungri thaj e slava mungre Dadešći thaj e svete anđelendi.

27 "Čačes phenav tumende: 'Varesave save si akate tumendar či merena dok či dičhena e Devlesko carstvo.' "

O Del phenel e trin učenikonende kaj si o Isus pomazaniko

28 A kana nakhla varekaj katar ohto đes katar godola alava o Isus lijas pesa e Petre, e Jovano thaj e Jakove ande gora te molinpe.

29 Dok molilaspe, lesko muj promenisajlo, a e drze pe leste postanisar-dine parne thaj sjajne.

30 Ande godova pojavisajle duj manuša thaj ćerenas svato e Isuseja. Sas godova o Mojsija thaj o Ilija.

31 Pojavisajle ande slava thaj ćerenas lesa svato pale lesko smrto savo trubuja te podnesil ando Jerusalim te pherdol o Lil.

32 E Petre thaj lešće drugaren lija e lindri. Kana džungadile, dikhline lešći slava thaj duj manušen save ačhenas lesa.

33 Thaj dok godola duj džene džanastar lestar, o Petar phendas e Isusešće: "Sikavneja, lačhe kaj sam kate. Te ćeras trin senice: jek pale tute, jek palo Mojsije thaj jek palo Ilija." Či džanelas so phenel.

34 Dok vo još ćerelas svato, pojavisajlo o oblako thaj zasinisarda len. Kana o oblako učharda len, lija len e bari dar.

35 Askal andar o oblako ašundilo o glaso savo phendas: "Akava si mungro Čhavo saves odabirisardem! Leste čhon kan."

36 Baš kana ašundilo o glaso, o Isus ačhilo korkoro. E učenikurja ačhenas thaj askal još khonikašće khanči či phendine pale okova so dikhline.

O Isus sastarel e čhave jedinco ande savo sas o bilačho duho

37 A kana thejara o đes o Isus thaj lešće učenikurja fuljistine katar e gora, avilo angle leste o but o them.

³⁸ Askal varesosko manuš savo sas maškar o them čhuta muj: "Sikavneja, moliv tut dik mungre čhave, kaj si mande jedinco.

³⁹ Inčarel les o bilačho duho. Andar jekhvar počnil te čhol muj; čhudel pes thaj e spuma del lešče po muj. Gata nikada či mučel les thaj uništil les.

⁴⁰ Molisardem čire učenikonon te traden e bilačhe duho andar leste avri ali von naštik tradine les."

⁴¹ A o Isus phendas lende: "O bilačhe thaj bi pačako manušalen! Kozom semasa tumenca, a tuman či pačan. Phučaman kozom još trpiva tumen! An akaring čire čhave!"

⁴² Dok o čhavro avelas paše, o bilačho duho harada les pe phuv thaj čhinosarda les. A o Isus zapretisardas e bilačhe duhošče thaj odma sastarda e čhave thaj dijale lešče dadešče.

⁴³ Savora divisajle okolešče so o Isus čerdas.

Thaj dok savora čudinas pe okolešče so čerelas o Isus, o Isus phendas pire učenikonende:

⁴⁴ "Lače zapamtisaren so phenav tumende: Me, o Čhavo e Manušesko, avava dino ande vas e manušende."

⁴⁵ Ali e učenikurja či hačardine so motholas, kaj nas lende dino te hačaren, o značenje sas lendar garado, a daranas te phučen les te objasnil lende.

Ko si majbaro ande Devlesko carstvo?

⁴⁶ E učenikurja počnisardine te raspravinpe ko maškar lende šaj avilosas majbaro.

⁴⁷ O Isus džangla so si ande lende ile thaj lija e cikne čhavre, čhutale paše peste

⁴⁸ thaj phendas lende: "Ko god primil akale cikne čhavre zbog mande, man primil. A ko man primil, primil e Devles savo bičhaldal man. O Del smatril kaj si majvažno okova savo si majponizno maškar tumende!"

Ko naj protiv tumende tumenca si

⁴⁹ Askal o Jovano phenda e Isusešče: "Sikavneja, dikhlam ječe manuš sar ande čiro alav tradel e bilačhe duhonon. Amen phendam lešče te na čerel godova, kaj či džal pale tute."

⁵⁰ A o Isus phendas lešče: "Na branin lešče! Kaj ko naj protiv tumende, pale tumende si!"

O Isus po drom palo Jerusolim kroz e Samarija

⁵¹ Kana avili majpaše e vrjama te o Isus boldelpe ando nebo, vo zurale odlučisarda te džan ando Jerusalimo.

⁵² Thaj bičhaldal e glasnikonon angle peste. Von đele thaj dine ande varesosko samarijsko gav te pripremin lešče than kaj račarela.

⁵³ No okote o them či kamlas te primin les kaj sas po drom palo Jerusolim.

⁵⁴ Kana godova dikhline lešče učenikurja o Jakov thaj o Jovano, phučline les: "Gospode! Kames te amen phenas te fuljel o oganj andar o nebo thaj uništil len?"

⁵⁵ A o Isus boldape lende thaj phendas lende kaj či gndin lače.

⁵⁶ Thaj đeletar ande aver gav.

O Isus kamel te mukas sa thaj te teljaras pale leste

⁵⁷ Dok džanas dromesa, varesosko manuš phendas e Isusešće: “Džava pale tute kaj god tu te džas.”

⁵⁸ A o Isus phendas lešće: “E liscen si lenđe jazbine, thaj e čirikljen lenđe gnezdurja, a man e Čhave e Manušesće naj kaj mungro šoro te čhav.”

⁵⁹ Varesave avrešće phenda o Isus: “Teljar pale mande!”

A vo phendas lešće: “Gospode, muk man majsigo te džav te prahov mungre dade.”

⁶⁰ O Isus phendas lešće: “Muk e mulen te prahon pire mulen, a tu dža thaj navestisar e Devlesko carstvo.”

⁶¹ Još vareko phendas: “Me džava pale tute Gospode, ali muk man te džav prvo te jartoman katar mungri familija.”

⁶² A o Isus phendas lešće: “Ni jek savo lel o plugo ande pire vas te oril thaj askal dičhel palpale, naj dostojno pale Devlesko carstvo.”

10

E učenikurja buljaren o carstvo e Devlesko

¹ Pale godova o Gospod odredisardas aver eftavardeš thaj duj učenikonen thaj bičhalda len po dujen angle peste ande svako gav thaj ande svako than kaj kamlas te džal.

² Majsigo so bičhalda len phendas lenđe: “E žetva si bari, a radnikurja si cara. Molisaren e Gospodare katar e žetva te bičhalel e radnikonen ande piri žetva.

³ Džan! Ake, bičhalav tumen sago e bakhroren maškar e ruva.

⁴ Na inđaren tumenca ni love, ni trasta, ni so pođina. Dromesa na te hasaren tumari vrjama gajda kaj pozdravina e theme thaj čerena svato lenca.

⁵ Ande savo god čer den, prvo phenen: ‘Miro akale čherešće!’

⁶ Te avilo okote vareko dostojno palo tumaro miro, tumaro miro ačhela pe leste. A ako naj khonik dostojno tumaro miro boldelape tumende.

⁷ Kana aven ande varesosko čer, na načhen andar o čer ande aver čer, ačhen pe jek than han thaj pijen sa so inkalen angle tumende. Kaj o radniko zaslužil piri počin.”

⁸ Kana den ande savo gav thaj primin tumen, han so ponudin tumen.

⁹ Sastaren e nasvalen save si ande godova gav thaj phenen lenđe: Akaleja pašilo tumende e Devlesko carstvo!

¹⁰ A kana den ande varesavo gav thaj či primin tumen, inkljen pe lešće sokača thaj phenen:

¹¹ Čak vi o praho andar tumaro gav, savo astardape pale amare pungre, khosas amendar sago o znako kaj o Del sudila tumende. Ali kava džanen: Pašilo tumende e Devlesko carstvo!

¹² Phenav tumende: Ando đes e sudosko majloće avela e themešće andar e Sodoma nego e themešće andar akava gav.

O Isus upozoril e manušen andar e neposlušne gava

¹³ Teško tumende manušalen andar o gav Horazin! Teško tumende manušalen andar o gav Vitsaida! Kaj te e čudurja save dogodisajle tumende dogodisajle sas ando rumome gava o Tiro thaj o Sidon, e manuša andar godola gava već dumut obratisajlesas thaj bešlinesas ande hrapavo thaj neudobne drže ando praho sago znako palo pokajanje.

14 Ali e manušenđe andar o gav Tiro thaj andar o Sidon po sudo avela majloće nego tumenđe.

15 Vi tumen manušalen andar o Kafarnaum! Zar džiko nebo avena vazdine? Džiko than kaj si e mule haradona kaj si o tunjariko thaj e jag.

16 Pale godova phendas e učenikonenđe: “Ko tumende čhol kan, mande čhol kan. Ko tumen odbacil man odbacil, a ko man odbacil, odbacil okoles savo bičhalda man.”

O Isus sikavel e učenikonen so si majvažno

17 Kana e eftavardeš thaj duj učenikurja boldine pes bahtale phendine: “Gospode, čak vi e bilačhe duhurja pokorinpes angle amende ande čiro alav!”

18 A o Isus phendas lende: “Dikhlem e benđenđe poglavica sar perel sar e munja andar o nebo.

19 Ake dijem tumen vlast te uštaven pe sapa thaj pe škorpionurja thaj pe sa e sila e dušmaješči thaj khanči či naškodila tumenđe.

20 Ali na raduin tumen kaj e bilačhe duhurja pokorinpe tumenđe, Ali raduin tumen zbog godova kaj si tumare alava ramome ande Devlesko svitak ando nebo.”

O Isus objavisarel kaj o Dad sa predaisardas lešće ande vas

21 Ande godova časo o Isus pherdo bah ando Sveto Duho phendas: “Slaviv tut, Dade, tut savo san Gospodari e nebosko thaj e phuvjako, kaj garadan čiro čačipe katar okola save smatrin pes mudre thaj umne, a objavisardan e ciknenđe. Ej Dade! Gajda tuće svidosajlo.

22 Mungro Dad sa dija man thaj khonik či džanel ko si o Čhavo, nego samo o Dad; niti ko si o Dad osim o Čhavo thaj okova kašće o Čhavo godova kamel te objavil.”

23 Askal boldape ke učenikurja kana sas korkoro lenca thaj phendas lende: “Blago e manušenđe save dičhen okova so tumare jakha dičhen!

24 Phenav tumenđe: But prorokurja thaj e carurja kamline te dičhen man thaj te ašunen man, ali či dikhlina man thaj či ašundine man!”

O Isus sikavel sar te zadobis večno trajo

25 Jekhvar uštalo jek sikavno e Mojsiješće zakonestar te probil e Isuse thaj phučas: “Sikavneja, so trubul te čerav te dobiv večno trajo?”

26 A vo phendas lešće: “So ramol ando Mojsijesko zakono? So okote čitosardan?”

27 Askal o manuš phendas “Čumide e Gospode Devle čire saste ileja, čire saste dušava, čire saste snagasa čire saste gođasa, thaj volisar čire pašutne sago kaj volis korkoro tut!”

28 Pe godova phendas lešće o Isus: “Lačhe phendan. Godova čer thaj avela tut večno trajo.”

29 Ali vo lija te sikavelpe pravedno, thaj phučla e Isuse: “A ko si mungro pašutno?”

30 A o Isus phendas: “Varesosko manuš fuljelas andar o Jerusalem ando gav savo akhardolas Jerihon. Thaj astardine les e razbojnikurja. Von čuđine lestar e drze, mardineles thaj đeletar. O manuš ačhilo te pašljol opaš mulo.

31 Slučajno godole dromesa načhelas varesosko židovsko rašaj, dikhlale thaj nakhlo gajda kaj zaobidisarida les.

³² A gajda vi o levito e rašajesko pomočniko: nakhlo kotar, dikhlale thaj nakhlo paše leste.

³³ Varesosko putniko Samarijanco areslo dži leste, dikhla les, thaj sažalisajlo pe leste.

³⁴ Avilo dži leste thaj thoda e rane lešće e uljesa thaj e molasa thaj pačarda len. Thaj čhutale pe piro magarco, inčardale ande gostijonica thaj pobrnisajlo pale leste.

³⁵ Thejara o đes inkalda duj rupune lovora, dija len e gostijoničarešće thaj phendas: 'Le sama pe leste. Ako so majbut potrošil, počinava tuće kana boldava man.'

³⁶ Askal o Isus phučla les: "So phenes, savo katar akala ponašisajlo sago pašutno prema okova saves astardine e razbojnikurja?"

³⁷ A vo phendas: "Okova savo pomognisarda lešće."

Pe godova o Isus phenda lešće: "Dža thaj vi tu čer gajda!"

Maj važno si te ašunas e Isusesko alav

³⁸ Dok o Isus thaj lešće učenikurja gajda putuinas majdur prema o Jerusalim, dine ande varesosko gav. Okote sas varesavi manušnji savi akhardolas Marta, primisarda len ande piro čher.

³⁹ A sas lat phen savi akhardolas Marija. Voj bešelas dži ke Gospodešće pungre thaj ašunelas o alav lesko.

⁴⁰ A e Marta sas but zauzmime godolesa kaj poslužilas. Voj avili leste thaj phendas: "Gospode! Zar či maris kaj mungri phen mukla man korkoro te posluživ? Phen laće te pomožil man."

⁴¹ A o Gospod phendas laće: "Marta, Marta! Na ha holji thaj uznemiritu pale but godova,

⁴² a samo jek si važno. E Marija godova svatisardas thaj godova či lava latar."

11

O učeniko phučel e Isuse te sikavel len sar te molin pes

¹ Jekhvar kana o Isus završisardas e molitvava, avilo dži leste jek katar e učenikurja thaj phendas lešće: "Gospode, sikav men te molimen sago kaj o Jovano savo bolelas sikada pire učenikonen."

² O Isus phendas lenđe: "Kana molin tumen, phenen: 'Dade amareja ando nebo! Neka avel sveto čiro alav! Neka avel čiro carstvo!"

³ Mangro amaro deamen svako đes!

⁴ Thaj jarto amende amare e bezeha,

sago kaj amen jartosaras svakonešće ko sagrašil protiv amende thaj na de te peras ande kušnja! "

⁵ Askal o Isus phendas lenđe: "Zamislin te džan ke tumaro drugari ande opaš e rjat thaj phenen lešće: 'Drugarina, deman udžile trin mangre.

⁶ Kaj avilo mungro drugari katar o drom, a naj man so te čhav angle leste te hal!"

⁷ A okova andral phenel lešće: 'Na dosadisar mande! O vudar si već phandado, a e čhavrorra si manca ando kreveto thaj soven. Naštik uštav te dav tut.'

⁸ Phenav tumende: Ako či ni uštel te deles kaj si lesko drugari, uštela te del les zbog godova kaj lešće drugare naj ladžavo te avel uporno.

⁹ Isto gajda phenav tumenđe: Manden thaj delape tumenđe! Roden thaj arachena! Maren po vudar thaj putrelape tumenđe!

¹⁰ Kaj ko god mandel, primil. Ko rodel, arachel. Ko marel po vudar, putrelpe lešce.

¹¹ Savo dad maškar tumende kana o čhavro lesko mandel lestar mačo, del les umesto mačo sap?

¹² Ili kana mandel angro, zar dela les škorpiono?

¹³ Ako tumen, vi ako sen bilače, džanen te den lače darurja tumare čhavrende, kozom majbut tumaro nebesko Dad dela Sveto Duho okolen save manden lestar!"

E Isusešći sila avel katar o Del

¹⁴ Jekhvar o Isus trada e bilače duho andar o manuš savo sas nemo. Kana inkljisto o bilačo duho, o nemo manuš počnisardas te čerel svato. Thaj o but o them divisajlo.

¹⁵ A varesave lendar phendine: "Vo tradel e bilače duhonen e Veelzevulešce silava, savo si e bendengo knezo."

¹⁶ A aver iskušisardine e Isuses gajda kaj rodenas lestar varesosko znako andar o nebo kaj o Del bičhalda les.

¹⁷ Ali o Isus džangla lenđe gndimata thaj phendas lenđe: "Ako e manuša andar isto carstvo borin pes maškar peste von uniština piro carstvo. Vi ako e familijače članurja borinpes maškar pende, uniština piri familija.

¹⁸ Ako si o beng ande peste podelime, sar ačhela lesko carstvo? A tumen phenen kaj me e Veelzevulešce silava tradav e bilače duhonen andar e manuša.

¹⁹ Ako me e Veelzevulešce silava tradav e bilače duhonen andar e manuša, kašce silava askal tumare učenikurja traden len? Gajda von korkoro dokažina kaj najsen ando pravo.

²⁰ Ali ako me e Devlešce silava tradav e bilače duhonen, čačes avilo tumende o carstvo e Devlesko."

O Isus si majzuralo katar o Beng

²¹ O Isus još phendas: "Džikaj god o zuralo manuš, lače naoružime, arachel piro čer, lesko barvalipe si sigurno.

²² Ali te avel o majzuralo lestar, svladila les thaj otmil lešce sa lesko oružje ande savo uzdilasp, a o pleno razdelila."

²³ Zato ko naj manca protiv mande si. Thaj ko manca či čidel, rspil.

Ako o manuš či ačhel e Devlesa o bilačo duho boldel pes ande leste

²⁴ Askal o Isus phendas: "Kana o bilačo duho inkljel andar o manuš, lutil pe puste thana thaj rodel pešce than kaj šaj te odmoril pes. A kana či arachel o than, phenel: 'Boldava man ande mungro čer, ando manuš andar savo inkljistem.'

²⁵ Thaj kana areslo o bilačo duho arakhlas e manuše savo si sago o čučo čer, šlado thaj lačhardo.

²⁶ Askal džal thaj lel pesa eфта aver duhurja, majgore lestar thaj del andre thaj okote nastanilpe. Po krajo godole manušešce avela majgore nego kaj sas lešce po početko."

Blagoslovime si okova savo si pačivalo e Devlešce

²⁷ Dok o Isus godova phenelas, varesošči manušnji kaj sas maškar o but o them čutas muj: “Blagoslovime o di čire dejako savo inđardatu thaj e čuča save pilan!”

²⁸ O Isus phendas: “Još majblagoslovime si okova savo ašunel o alav e Devlesko thaj ačhel pačivalo!”

O Isus si majbaro katar o Solomon thaj katar o Jona a o them či ašunel les

²⁹ A vo phenda lače: “Tumen manušalen save train ande akaja vrjama sen bilače manuša. Tumen roden znako. Ali aver znako či delape tumende osim e čudurja save o Del čerdas palo Jona.

³⁰ Kaj okova so sas e Jonasa sas znako e manušende save trainas ando gav savo akhardolas Niniva, ande savo o Del bičalda les. Gajda okova so manca dogodilape avela znako kaj man, e Čhave e Manušešće, o Del bičaldas akale themešće.

³¹ Po des kana avela e Devlesko sudo, e carica savi dumut vladilas e južno phujava, savi akhardolas Saba, uštela thaj osudila e manušen save si ades džude. Kaj dadural avili te ašunel e care Solomone savo sas zurale mudro, a akate si vareko majbaro vi katar o Solomon, a tumen či kamen te čhon kan leste!

³² E manuša save majsigo trainas ando gav savo akhardolas Niniva, uštena po des kana avela e Devlesko sudo thaj osudina e manušen save akana train. Kaj von pokaisajle kana o Jona propovedilas, a ake, akate si vareko majbaro katar o Jona, a tumen još či pokaisajle!”

E Isusesko sikavipe si svetlost e manušende

³³ O Isus majdur sikavelas: “Khonik či del jag o stenko te čhol les po garado than, niti tale korpa, nego po čirako te okola kaj den andre dičen o svetlo.

³⁴ Čiri jak si stenko čire telošće. Kana si čiri jak sasti, sasto čiro telo si ando svetlost. Ali, ako si čiri jak nasvali, čiro telo si ande tama.

³⁵ Zato le sama te okova so gndis kaj si ande tute svetlost naj li tama.

³⁶ Ako si sasto čiro telo osvetlime thaj ni cara tama naj ande tute, askal sasto aveja prosvetlime, sago kana o stenko pire svetlosa osvetlil tut.”

O Isus opomenil e vođen save si pobožne samo avrjal

³⁷ Kana o Isus dija gata o svato, avilo leste varesavo fariseji thaj akharda les ande piro čer te hal. Vo dija andre thaj lijas than pale sinija.

³⁸ Kana godova dikhlas o farisej, začudisajlo kaj o Isus bešlo pale sinija majsigo nego so thodas pire vas sago kaj trubujas prema e židovengo običaj.

³⁹ A o Gospod phendas lešće: “Tumen e fariseja gadići trudin tumen te thoven tumaro tahtaj thaj o čaro avrjal, a andral sen pherde pohlepe thaj e bilačhipe.

⁴⁰ Bi godavalen! Naj li o Del okova kaj stvorisardas e manušes thaj pindžarel les andral sago vi avrjal?

⁴¹ Zato den okova so si andral andar e tahta thaj andar e čare so handžvale inčaren samo pale tumende, okolende savende si majpotrebno sago milostinja thaj saste avena čiste andral thaj vi avrjal.

⁴² Ali teško tumende, farisejalen! Kaj den deš posto katar sa e začinurja thaj katar o povrče, a či marin pale pravda e manušendi thaj pale ljubav

e Devlešči so si majvažno. Trubun te den deš posto, ali či troman te zanemarin majvažne stvarja andar o zakono.

⁴³ Jao tumenđe farisejalen! Kaj volin te bešen pe prve thana ande sinagoge thaj te e manuša pozdravin tumen pe javne thana.

⁴⁴ Teško tumenđe farisejalen kaj sen sago e limorja, save naj obeležime, pe save e manuša phirena, a či džanen kaj si okote o limori thaj postain duhovno melale!”

⁴⁵ Askal varesosko katar e sikavne e Mojsiješće zakonestar phendas e Isusešće: “Sikavneja, dok gajda phenes, vi amen vredos.”

⁴⁶ A o Isus phendas: “Jao vi tumenđe, sikavnalen e Mojsiješće zakonestar! Kaj čhon pe manuša o pharipe gajda kaj den len pravilo save naštik te inđaren, a tumen korkoro ni e najesa či mrdnon te pomognin lende te inđaren godova pharipe.

⁴⁷ Teško tumenđe, kaj vazden e prorokonende spomenikurja, a tumare pradada mudardine len.

⁴⁸ Godolesa kaj či train so e prorokurja sikavenas svedočin kaj odobrin okova so čerdine tumare pradada: von mudardine len, a tumen spomenikurja vazden lende!

⁴⁹ Zato vi o Del mudro phendas: ‘Bičhalava lende e prorokonon thaj e apostolen. Varesaven lendar mudarena, a varesaven pragonina.’

⁵⁰ Zato tumaro naraštaj smatrilape došalo palo rat kaj sas čordo e prorokonengo katar o postanko e themesko,

⁵¹ katar o rat e prvo prorokosko džiko rat e poslednjo prorokosko, e Aveljesko dži ko rat e Zaharijasko, savo sas mudardo maškar o žrtveniko thaj o svetište. Ej phenav tumenđe, kaj rodelape o računo katar akaja generacija tumaro naraštaj avela odgovorno pale godova rat savo sas čordo!

⁵² Jao tumenđe, sikavnalen e Mojsiješće zakonestar! Kaj line e čija katar o džanglape pale Devlesko carstvo thaj garadine katar e manuša. Korkoro či den andre ando carstvo, a či mučen te den andre okola save kamen te den.”

⁵³ Kana o Isus inkljisto okotar, e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj e fariseja počnisardine zurale te holjavon pe leste thaj navalisardine pe leste te phučen les but vareso.

⁵⁴ Von dičhenas te astaren les ande varesavo pogrešno alav sar optužisardinesas les.

12

O Isus sikavel pire učenikonon te na aven dvolične

¹ Askal čidape majbut milje manuša, gajda kaj jek avrešće uštavenas e pungre. Ali o Isus prvo phendas pire učenikonenđe: “Len tumen sama kaj o farisejsko licemerje buljol sago o kvasco savo šukljarel sasto humer.

² Kaj avel e vrjama kana sa so si garado avela arakhado thaj sa so si tajno ašundola angle savorende.

³ Zato, sa so phendine ande tama ašundola po svetlo thaj sa so phendine varekašće po kan ande sobe, katar e krovurja propovedilape.”

Na daran kaj sen dragoceno e Devlešće

⁴ O Isus nastavisardas: "Phenav tumenđe mungre drugarenđe na daran katar okola save šaj te mudaren samo o telo, a pale godova naštik čeren tumenđe khanči.

⁵ Ali phenava tumenđe kastar trubun te daran: daran katar o Del savo, šaj lel o trajo thaj askal čudel les ando pakao. Lestar daran!

⁶ Pa či li bičinenpe pandž čiriklja pale samo duj lovora? Pa palem ni ječe lendar o Del či bistrel.

⁷ A tumenđe si svako bal po šoro đinado. Zato na daran! Kaj sen e Devlešće majvredne nego but e čiriklja!"

Trubul te priznaisaras e Isuses anglo them

⁸ "Ko akate pe phuv anglo them priznajil kaj pripadil mande, pale leste me o Čhavo e Manušesko phenava, angle anđelurja e Devlešće kaj pripadil mande.

⁹ Ali okova savo odreknilpe mandar angle manuša akate pe phuv, gajda vi me odreknivaman lestar angle anđelurja e Devlešće.

¹⁰ Ali phenav tumenđe ko mothol vareso protiv o Čhavo e Manušesko, jartolape lešće. Ali okolešće ko hulil po Sveto Duho, či jartolape lešće.

¹¹ A kana anena tumen po sudo thaj ande sinagoge, angle poglavarja thaj angle vlast, na vodin briga so phenena te branin tumen!

¹² Kaj o Sveto Duho ande godova časo sikavela tumen so te phenen."

O Isus sikavel te či avas pohlepne

¹³ Vareko maškar o them phendas lešće: "Sikavneja, phen mungre phralešće te podelil manca so muklas amende amaro dad."

¹⁴ Pe godova o Isus phendas lešće: "Manušeja, ko čhuta man te avav tumaro sudco ili deliv maškar tumenđe?"

¹⁵ Askal phendas savorende: "Len tumen majdur katar svako pohlepa, kaj o čačo trajo či avel katar okova so si tumen."

¹⁶ Askal o Isus phendas lenđe akaja usporedba: "Varesave barvale manušešće e phuv but bijanda

¹⁷ thaj ačhilo te gndil ande peste: 'So te čerav? Kaj najman kaj te čhav sa akava so bijanda mande e phuv.'

¹⁸ Thaj phendas: 'Ake so čerava! Haravava mungre žitnice thaj vazdava majbare thaj okote čhava sa mungro điv thaj mungro lačhipe.

¹⁹ Askal phenava korkoro mande ake situ ande zalihe but lačhipe pale but e brš kaj aven. Dušo mungrije, akana odmoritu, ha, pi thaj veselitu!'

²⁰ Ali o Del phendas lešće: 'Bigođavereja! Već arjat mereja! A sa so čidan, kasko avela?'

²¹ Gajda avela okoleja kaj čidel pešće barvalipe, a či čidel o barvalipe savo si vredno ande Devlešće jakha."

O Del del okolende save paćan okova so si lenđe potrebno

²² Askal o Isus phendas pire učenikonende: "Zato phenav tumenđe, na daran pale tumaro trajo so hana, ni palo telo so lena pe tumende.

²³ Kaj o trajo si majvredno katar o habe, a o telo katar e drze.

²⁴ Dičhen pe gavranurja! Niti sadin niti čiden, naj len spremište ni žitnice, thaj tumaro Dad nebesko pravarel len. Kozom sen tumen majvredne nego e čiriklja!

²⁵ A ko tumendar šaj e brigenca te lundarel piro trajo samo pale jek đes?

26 Dakle, ako tumen naštik éeren ni okova so si majcara, sostar askal stalno han holji pale sa aver?

27 Lače dičhen e divlje luluđa sar barjon! Či trudinpe niti suven pešće drze. A phenav tumende kaj ni o caro Solomon ande sa piro barvalipe či indarelas pe peste gajda šukar drze sago akala divlje luluđa.

28 Ako o Del gajda šukar furjarel e poljsko čar, savi ađes si, a već thejara čudelpa ando bov te phabon, kozom majbut šukar furjarela tumen. Tumen cara pačivalen!

29 Zato vi tumen na samo gndisaren pe godova dali situmen dosta te han thaj te pijen. Na uznemirin tumen zbog godova!

30 Sa godova roden e manuša save či pindžaren e Devles. Tumaro nebesko Dad džanel kaj sa godova trubul tumen.

31 Nego roden e Devlesko carstvo, a sa godova nadodaila pe tumende!

32 Na dara mungro cikno stado! Kaj si e volja tumare Dadešći te del tumen o Carstvo.

33 Bičinen okova so situmen thaj e love den e čorende! Gajda čidena tumende trjaste save či phurjon thaj barvalipe savo či propadnila, večno blago savo si ando nebo kaj o čor či avel thaj kaj o moljco či halales.

34 Zato, kaj si čiro barvalipe, okote avela vi čiro ilo.”

O Isus mothol pale godova kaj palem boldelape pe phuv

35 O Isus phendas lende vi akava: “Aven spremne te služin thaj tumare stenkurja neka phabon.

36 Aven sago okola kaj ažučaren pire gospodare kana boldelpa andar e svaturja te odma putren lešće čim arenel thaj marel po vudar,

37 Blago o kole slugonende saven o gospodari, kana avela, arachel džungade! Čačes phenav tumende, kaj korkoro o gospodari čhola len pale sinija te bešen thaj čhola pe peste o keceljko, te poslužil len.

38 O gospodari šaj te boldelpa ande opaš e rjat ili ande zora a blago e slugende saven o gospodari arachela kaj si još džungade thaj ažučaren les.

39 Ali akava džanen: te o domaćino džanglasas ande savo časov avela o čor, či muklasas te o čor provalil ande lesko čher.

40 Vi tumen aven spremne, kaj me, o Čhavo e Manušesko, avava ando časov kana či očekuina man.”

Okola save paćan trubun te éeren e Devlešći volja

41 Pe godova o Petar phendas: “Gospode, phenes li godoja usporedba samo pale amende ili vi pale savorende?”

42 A o Gospod Isus phendas: “Ko si okova verno thaj razumno upravniko saves o gospodari čhola te vladil pe lešće sluge thaj te del len habe ande pravo vrjama?”

43 Blago godole slugašće saves lesko gospodari, kana avela, arachel kaj čerel gajda.

44 Čačes, phenav tumende, o gospodari čhola godole slugone te upravljil lešće saste barvalipeja.

45 Ali ako godova sluga phenel ande piro ilo: ‘Mungro gospodari či avela gajda sigov’ thaj ačhel te marel e slugonen thaj e sluškinjen, te hal, te pijel thaj te matol,

⁴⁶ avela lesko gospodari ande godova đes kana vo či očekuil thaj ando časo kana vo či ni džanel, thaj strogo kaznila les thaj odredila lesko than maškar okola save či pačan,

⁴⁷ O sluga savo pindžarel e volja pire gospodarišči, a kxanči či ćerdas te pripremilpe pale vrjama kana boldelape lesko gospodari, avela strogo kaznime.

⁴⁸ A okova sluga kaj či džanglas e gospodarešči volja, a ćerda vareso so zaslužil kazna, cara avela mardo. A katar okola kašće but dijas lendar majbut vi rodela. Okolestar kašće si but poverime lestar but vi rodelape.”

Zbog o paćipe ando Isus avela razdor

⁴⁹ Askal o Isus phendas: “Me avilem te ćhudav jag e sudošći pe phuv! Sar volisardemas te već počnisardas te phabol!

⁵⁰ Ali majsigo trubul te pretrpiv e muke thaj o smrto, zurales si mande pharo dok godova či avel gata!

⁵¹ Gndisaren kaj me avilem te anav miro pe phuv maškar o them? Nisar. Avilem te anav razdor.

⁵² Kaj katar akana e familija rspilape: trin džene avena pe mungri rig, a aver duj protiv ili duj pe mungri rig, a trin protiv mande.

⁵³ Boldelape o dad protiv o ćhavo, thaj o ćhavo protiv o dad, e dej protiv e ćhej, thaj e ćhej protiv e dej, e sokra protiv e bori thaj e bori protiv e sokra.”

O Isus sikavel kaj trubun te pindžaren lešće znakurja

⁵⁴ A e bute themešće o Isus phendas: “Kana dićhen kaj o kalo oblako avel katar o zapad, odma phenen: ‘Dela o bršnd!’ Thaj gajda si.

⁵⁵ Kana dićhen kaj phurdel e balval katar e pustinja po jugo, phenen: ‘Avela tati vrjama’, thaj gajda avela.

⁵⁶ Licemerja! Džanen te prosudisaren o izgled e nebosko thaj e phuvjako. Sar askal či pindžaren mungre znakurja save trubuinesas te pindžaren!

⁵⁷ Tumen korkoro trubuinesas te pindžaren so si ispravno!

⁵⁸ Sago vi ako vareko prl tumen zbog o dugo savo či počindine thaj kamel te inđarel tumen po sudo, još e dromesa den sa tumendar te e nagodbasa rešin tumen lestar, te či inkalel tumen anglo sudo. O sudco dela tumen ko stražari, a o stražari ćhudela tumen ande tamnica.

⁵⁹ Phenav tuće: či inkljeja kotar dok či počines sa so san udžile džiko poslednjo lovoru.”

13

O Isus sikavel kaj trubul te pokaimen pale amare bezeha

¹ Askal aviline varesave manuša thaj phendine e Isusešće kaj o Pilato savo sas rimsko upravniko dijas naredba te mudarenpe varesave manuša andar e Galileja. Thaj sas mudarde ando jerusalimsko Hramo dok anenas e žrtve.

² O Isus phendas lenđe: “Dali si godova dokaz kaj godola Galilejcurja save nasradisardine sas majbut bezehale katar aver Galilejcurja?

³ Nisar! Phenav tumenđe: vi tumen gajda avena duhovno hasarde ako či obratin tumen ko Del!

⁴ Ili gndin kaj okola dešuohto, pe save haradili e Siloamsko kula thaj mudarda len sas majbut bezehale katar sa e manuša save trainas ando Jerusolim?

⁵ Nisar! Phenav tumenđe: vi tumen gajda avena duhovno hasarde ako či obratin tumen ko Del.”

O Isus kroz e usporedba sikavel kaj si amen još cara vrjama te pokaimo

⁶ Askal o Isus phendas lenđe akaja usporedba: “Varesave manuše sas zasadime smokva ande lesko vinograd. Avelas te rodel plodo pe late, ali či arakhla.

⁷ Zato phendas e vinogradarešće: ‘Ake, već trin brš avav thaj rodav plodo pe akaja smokva thaj či arakhav les. Čhin lat. Sostar te crpil e phuv?’

⁸ A o vinogradari phendas lešće: ‘Gospodarina, mukla još akava brš, a me hanavava oko late thaj čhava oko late o štalsko gunoj.

⁹ Možda ipak pe okova brš bijanel. A ako či bijanel askal čhineja lat.’ ”

O Isus sastarel ando savato

¹⁰ Jek savato dok o Isus sikavelas ande jek sinagoga.

¹¹ Okote sas varesavi manušnji savi dešuohto brš sas grbavo thaj naštik uspravilaspe. Ande late sas o bilačo duho savo ćerelas te avel nasvali.

¹² Kana o Isus dikhlala, akhardala peste thaj phendas: “Manušnjije, oslobodime san katar čiro nasvalipe!”

¹³ Thaj čhuta pire vas pe late, a voj odma uspravisajli thaj počnisarda te slavil e Devle.

¹⁴ A okova savo sas vođa ande sinagoga holjajlo kaj o Isus sastardas ando savato, thaj phendas e themešće: “Šov si đes ando kurko kana trubul te ćerelpe bući! Ande godola đesa aven thaj saston, a na ande savatosko đes!”

¹⁵ O Gospod askal phendas lešće: “Licemerja! Vi tumen ćeren bući savatone. Zar či svako tumendar savatone odrešil pire guruve ili magarićo katar e jasle thaj inđarel les po paj te napoil les?”

¹⁶ Naj li vi voj čhej andar e Avraamesko plemeno, savja o Sotona phangla već dešuohto brš, či li trubujasas vi lat o Del te odrešil katar godova nasvalipe savo si laće okurja ande savatosko đes?”

¹⁷ Pe godova sa lešće protivnikurja ladžajle, a sa aver raduisajle e šukar delenđe save o Isus ćerdas.

E Devlesko carstvo barjol sago e gorušicako zrno thaj buljol sago o kvasco.

¹⁸ Pale godova o Isus phendas: “Sova si slično e Devlesko carstvo? Sova te usporedisarav les?”

¹⁹ Slično si e gorušicaće zrnosa savo si zurale cikno, kana o manuš lel les thaj čhude les ande piri bar. Barjol thaj ćerdol ando kaš thaj e čiriklja čidenpe thaj ćeren gnezdurja ande lešće ranja.”

²⁰ Thaj palem phućla len: “Sova te usporediv e Devlesko carstvo?”

²¹ Vo si sago o kvasco savo lel e manušnji thaj šukljarel les ando but aro, dok sa či vazdelpe.”

O Isus sikavel kaj si phare te den ande Devlesko carstvo

²² Gajda o Isus načelas kroz e gava thaj kroz e varošice, sikavelas thaj putuilas ando Jerusalem.

²³ Askal vareko phendas lešće: “Gospode, dali si cara okola kaj spasinpe?”

A o Isus phendas lenđe:

²⁴ “O vudar nebosko si usko. Trudin tumen te den andre kroz leste, kaj phenav tumenđe, but rodena te den kroz leste, ali naštik dena.

²⁵ Kana o gospodari e čheresko zaključil o vudar avela prekasno. Askal ačhena avri marena po vudar thaj phenena: ‘Gospode, putar amende!’ Vo phenela tumenđe: ‘Či džanav ko sen, ni katar sen.’

²⁶ Askal počnina te phenen: ‘Pa amen tusa halam thaj pilam, a tu sikavejas pe amare sokača!’

²⁷ A vo phenela tumenđe: ‘Či džanav ko sen. Džantar mandar savora save nepravda čeren!’

²⁸ okote avela o roipe thaj o škripipe e dandenca kaj avena gajda holjarike kana dičhena e Avraame, e Isako, e Jakove thaj sa e prorokonon ande Devlesko carstvo, a tumen avena čhudine avri.

²⁹ Askal avela o but o them katar o istok thaj katar o zapad, katar o severo thaj katar o jugo thaj bešena pale sinija ande Devlesko carstvo.

³⁰ Thaj dik, okola save si akana prve askal avena pe poslednjo than, a okolen save akate smatrin kaj si poslednje avena majbare.”

E Isusešće si phare palo Jerusalem

³¹ Ande godova časo aviline varesave fariseja thaj phendine e Isusešće: “Inklji thaj džatar akatar, kaj o caro Irod kamel te mudarel tut.”

³² A o Isus phendas lenđe: “Džan thaj phenen godole lisicače: ‘Ake, tradav e bilače duhonen thaj sastarav ađes thaj thejara, thaj trito đes avava gata.’

³³ Ali ađes, thejara thaj overthara moraš te nastaviv o drom, kaj valda e prorokurja naštik aven mudarde avrjal o Jerusalem.

³⁴ Jerusalem, Jerusalem, savo mudares e prorokonon thaj čhudes e bara džiko smrto pe okola save si e Devlestar bičhalde tuće! Kozom drom lijem te čidav čire čhavren, sago e kvočka savi čidel pire pujen tale pešče phaka, ali tumen či kamline!

³⁵ Ake akana, tumaro čer avela pusto! Thaj phenav tumenđe, či dičhena man dok či avel o časo kana phenena: ‘Blagoslovime o kova savo avel ando alav e Gospodesko!’”

14

O Isus palem sastarel ando savato

¹ Jek savato avilo o Isus ando čer ke jek vođa e farisejengo te hal lesa. Okola save sas okote lače lenas sama pe leste so čerela.

² Kaj pojavisajlo anglo Isus varesavo manuš savo sas nasvalo gajda kaj sas les paj thaj šuljolas lestar.

³ Pe godova o Isus phučla e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj e farisejen: “Dali si muklino prema e Mojsijesko zakono te savatone sastarelpe o manuš ili naj?”

⁴ A von khanči či phendine. Askal o Isus čhuta pire vas po nasvalo manuš, sastardale thaj phendas lešće kaj šaj džaltar.

⁵ A o Isus phendas: “Ko tumendar savatone či čerel bući? Ako varekašće tumendar o čhavro ili o guruv perel ande haing, zar či odma inkalena les?”

⁶ Pe godova naslen so te phenen.

O Isus sikavel te avas ponizne

7 Kana o Isus dikhlas sar okola kaj si akharde pe gozba len pešče prve thana te bešen, phendas lenđe e usporedba:

8 “Kana vareko akharel tut pe svaturja, na beš po prvo than kaj so ako si akhardo vareko ko si majvažno tutar?”

9 Te či o domačino savo akhardas tut thaj vi les phenela tuće: ‘Ušti thaj de o than okole manušešće.’ Askal ladžavoja, ušteja thaj bešeja po paluno than.

10 Nego kana vareko akharel tut dža thaj beš pe paluno than, thaj kana avela okova kaj akharda tut, phenel tuće: ‘Drugarina pripremisardem tuće majlačho than!’ Askal aveja počastime angle sa save si akharde.

11 Kaj, svako ko korkoro pes uzvisil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil, avela uzvisime.”

12 A askal o Isus bolda pes ko domačino thaj phendas lešće: “Kana ćeres habe ili večera, na akhar ćire drugaren, ni ćire phralen, ni ćire familija, ni ćire barvale komšijen, te či vi von možda tut akhardinesas thaj pe akava način boldinesas tuće.

13 Nego kana ćeres gozba akhar e čoren, sakaten, banden, thaj koren.

14 Kaj len naj sova te bolden tuće. Gajda aveja blagoslovime kaj o Del pale godova nagradila tut kana vo vaskrsnila e pravedne manušen andar e mule.”

O Isus phenel pale bari gozba ande Devlesko carstvo

15 Kana godova ašunda jek katar e manuša pale sinija, phendas e Isusešće: “Blago okolešće savo hala ande Devlesko carstvo!”

16 A o Isus phendas lešće: “Varesosko manuš ćerda bari večera thaj akhardas e but e themes.

17 Kana e večera sas gata, bičhaldas e sluga te phenel e gostonende: ‘Sa si gata. Aven!’

18 A von jek pale avreste phendine kaj naštik te aven. O prvo phendas lešće: ‘Ćindem njiva thaj trubul te džav te dikhavla. Moliv tut, jartosar man ke godova manuš.’

19 Aver phendas: ‘Ćindem deš guruva, thaj trubul te džav te isprobiv len dali si lačhe. Moliv tut, jartosar man ke godova manuš.’

20 O trito phendas: ‘Upravo ženisajlem thaj zato naštik te avav.’

21 O sluga boldape thaj javisarda godova pire gospodarešće. Askal o gospodari holjajlo thaj phendas e slugašće: ‘Inklji brzo pe sokača e gavešće thaj an akaring e čoren, sakaten, koren thaj e banden.’

22 Kana o sluga gajda ćerdas, javisardas e Gospodarešće: ‘Gospodarina, ćerdo si so phendan thaj još si than.’

23 O gospodari phendas e slugašće: ‘Inklji pe droma avrajl o gav thaj trade len te aven te pherdol mungro čere e themesa.

24 Kaj phenav tumende: Ni jek katar okola manuša save sas majsigo akharde či hana ni zalogaj katar e gozba savi ćerdem.’ ”

E manuša trubun te aven potpuno predaime e Isusešće

25 E Isuseja putuilas o silno them. O Isus boldape thaj phendas lenđe:

26 “Ako vareko kamel te avel mungro učeniko, moraš te volil man majbut nego pire dade, deja, romnja, čavren, phralen, phejen, pa majbut vi katar piro trajo. Inače naštik avel mungro učeniko!”

²⁷ Ko či lel piro trušul thaj či džal pale mande thaj naj spremno te merel pale mande, naštik avel mungro učeniko!

²⁸ Kaj khonik tumendar, kana kamel te sagra dil e kula, či prvo bešel thaj proračunil e troškurja te dičhel dali si les sova te završil.

²⁹ Inače, šaj dogodisajlo sas lešće te uspil samo te čhol o temelji thaj naj les dosta love te završil, a askal savora save godova dikhlinesas mardinesas muj lestar

³⁰ thaj phenena: 'Akava manuš počnisarda te gradil, a naštik završil!'

³¹ Ili savo caro teljardasas ando rato aver caronenca, a te majsigo či bešel thaj gndil dali šaj pire deš milje vojniconenca te svladil okoles savo avel pe leste pire biš milje vojniconenca?

³² Ako procenil kaj naštik te svladil len, bičhalela pire manušen te roden miro dok si lenđe protivnikurja još dur po drom.

³³ Zato khonikal naštik postanil mungro učeniko savo či mućel sa so si les zbog mande."

*E Isusešće učenikurja si korisne sago o lon
(Mt 5,13; Mk 9,50)*

³⁴ Askal o Isus još phendas lenđe: "O lon si lačno. Ali ako o lon naj londo, sova askal londarelope?"

³⁵ O bilondo lon naj lačno ni pale phuv, ni palo gnoište, nego samo te čhudel pes. Ašunen kana već situmen kan!"

15

Prispodoba pale hasardi bakhri

¹ Oko o Isus čidape e but e carinikurja thaj e bare bezehale manuša te ašunen les sar sikavel.

² Zato e fariseja thaj sikavne e Mojsiješće zakonestar mrmrljinas: "Družilpe e bezehalenca thaj još čak vi hal lenca!"

³ Pe godova o Isus phendas lenđe akaja usporedba:

⁴ "Ko tumendar, ako si les šel bakhre thaj hasarel ječe či mućela okolen injavardeš thajinja ande divljina, thaj či đelosas te rodel godole ječe dok či aračhel les?"

⁵ A kana aračhel les, pherdo bah čhol les pe dume

⁶ thaj boldel les čhere thaj čim aresel čhere akharel pire komšijen thaj pire drugaren thaj phenel lenđe: 'Raduin tumen manca! Arakhlem mungre hasarde bakhres.'

⁷ Phenav tumenđe, gajda savora ando nebo avena majbahtale pale jek bezehalo manuš savo obratilpe e Devlešće nego pale injavardeš thajinja save gndin kaj si pravednikurja thaj kaj či trubun te obratines ko Del."

E usporedba pale manušnji savi hasardas e love

⁸ O Isus phendas lenđe: "Savi godoja manušnji, ako si lat deš rupa thaj jek hasarel, či del jag o stenko, lače šlavel o čher thaj rodel dok či aračhel les?"

⁹ A kana aračhel les, akharel pire komšinicen thaj pire drugaricen thaj phenel lenđe: 'Raduin tumen manca! Arakhlem o rup savo hasardem.'

¹⁰ Phenav tumenđe, kaj gajda e Devlešće andelurja raduinape pele jek bezehalo savo obratilpe."

Prispodoba palo hasardo čhavo

11 Taj o Isus nastavisarda te čerel svato: "Varesave manuše sas duj čhave.

12 O majterno phenda pire dadešče: 'Dade, deman akana mungro naslestvo savo pripadil mande.' Taj o dad podelisarda o barvalipe.

13 Kana nakhline varesave đesa o majterno čhavo čidas sa piro taj oputuisarda ande dur phuv taj okote potrošisarda sa piro barvalipe pire bilače trajosa.

14 Kana potrošisarda sa, dija e bari bok ande godoja phuv, taj nas les so te hal.

15 Askal đelo taj zaposlisajlo sago sluga ke jek manuš ande godoja phuv taj čarjarelas lešče balen.

16 O čhavo sas gajda bokhalo kaj rado halasas vi e ljuste katar e maune save hanas e bale, ali khonikal či delas len lešče.

17 Kana napokon avilo peste, phendas: Ke mungro dad e najamnikonen si habe gači kaj uvek vi ačhel, a me akate merav bokhatar!

18 Uštava, teljarava ke mungro dad taj phenava lešče: 'Dade, sagrašisardem protiv tute taj protiv o Del ando nebo!

19 Najsem majbut dostojno te akharama čire čhavesa. Primima sago ječe katar čire najamnikurja.'

20 Uštalo taj teljarda ke piro dad. Dok sas još dur katar piro čer, lesko dad dikhla les dok sas još po drom taj sažalisajlo pe leste taj prastajas ande leste, dijales mrtiko taj čumida les.

21 A o čhavo phendas lešče: 'Dade, sagrašisardem protiv tute taj protiv o Del! Najsem majbut dostojno te akharama čire čhavesa.'

22 A o dad phenda e slugende: 'Brzo inkalen e majšukar haljina taj den pe leste! Čhon lešče e angruši po naj taj e sandale pe lešče pungre!

23 Anen e majthule guruve taj denle čurjasa, pa te pogostime taj te veselime.

24 Kaj, akava mungro čhavo sas mulo taj akana boldape ando trajo, hasardo sas taj akana arakhadilo!' Taj počnisardine te veselipe.

25 Pale godoja vrjama lesko majpurano čhavo čerelas buči ande njive. A kana boldape taj sas već paše, andar o čer ašundolas e muzika taj o čhelipe.

26 Pa akhardas ječe slugo te phučel so si godova.

27 A o sluga phendas: 'Boldape čiro phral taj čiro dad dija čurjasa e thule guruve te proslavil kaj lesko čhavo boldape džudo taj sasto.'

28 O majpurano phral holjajlo taj či kamla te del andre. Askal o dad inklijsto taj počnisarda te molil les te del andre.

29 A vo phendas pire dadešče: 'Me ake gači brš služiv sago robo tuče taj nikada či obisardem te čerav so phendan mande, a tu nikada ni jarco či dijan man te proveselima mungre drugarenca.

30 A kana avilo kava čiro čhavo savo e kurvenca haljarda sa čiro barvalipe, tu dijan lešče čurjasa majthule guruve.'

31 Pe godova o dad lesko phendas lešče: 'Čhaveja, tu san uvek manca taj sa mungro vi čiro si.

32 Ali trubul te radujimen taj veselimen kaj akava čiro phral sas mulo taj akana bolda pes ando trajo, hasardo taj arakhadilo!' ”

16

Koristin akale themesko barvalipe te steknin tumenđe barvalipe ando nebo

¹ O Isus askal phenda pire učenikonenđe e usporedba: “Sas varesavo barvalo manuš saves sas upravitelj saves e manuša prnas kaj rspil o barvalipe pire gospodaresko.

² O barvalo manuš akharda pire upravitelje thaj phendas lešće: ‘So godova ašunav pale tute? Sikav mande o računo kaj ramosardan sar vodijas e briga pale mungro barvalipe zato kaj majbut naštik aves mungro upravitelj!’

³ Pe godova o baro sluga phendas ande peste: ‘So te čerav kana mungro gospodari či del više te čerav bući pale leste? Te džav te hanavav najman snaga. Te prosiv? Ladžavo si mande.’

⁴ Džanav so čerava! Thaj kana gajda čerava e manuša lače primina man ande pire čhera, kana majbut či avava e gospodaresko upravitelj.’

⁵ Askal akhardas ječe po ječe katar o okola save sas udžile lešće gospodarešće. Thaj phučla e prvo manuše savo sas udžile: ‘Kozom san udžile mungre gospodarešće?’

⁶ ‘Šel bačve maslinsko zetino’, phendas o kova savo sas udžile. A o baro sluga phendas lešće: ‘Le čiro računo beš thaj odma ramosar pandžvardeš.’

⁷ Pale godova phendas e aver manušešće: ‘A tu, kozom san tu udžile?’ ‘Šel mere div.’ Phendas vi lešće: ‘Le čiro računo thaj ramosar pe ohtvardeš.’

⁸ Thaj o gospodari pohvalisarda e bilače upravitelje kaj sas snalažljivo. Kaj e manuša akale themešće majsnalažljivo postupin prema okola save si lenđe slične, nego e manuša katar o svetlost.

⁹ A me phenav tumenđe, steknin tumenđe drugaren gajda kaj ispravno koristin akale themesko barvalipe thaj kana o barvalipe majbut či avela korisno o Del primila tumen ande večne stanurja ando nebo.

¹⁰ Ako šaj pačas e manušešće ande cikne buća, askal šaj pačas lešće vi ande bare buća thaj ako naštik pačas e manušešće ande cikne buća askal naštik pačas lešće ni ande bare buća.

¹¹ Ako naj senas paćivale ande e themesko barvalipe, sar o Del poverila tumenđe duhovno barvalipe te upravin lesa?

¹² Thaj ako ande averesko barvalipe naj senas paćivale, sar o Del dela tumen tumaro?

¹³ Ni jek sluga naštik robuil duje gospodarenđe ande isto vrjama. Kaj ječe mrzala, a averes volila; ili ječešće avela paćivalo a avres prezirila. Naštik služin e Devlešće thaj e barvalipešće ande isto vrjama.”

¹⁴ Sa gadava ašundine e fariseja save sas pohlepne pale love thaj marenas muj katar o Isus.

¹⁵ A o Isus phendas lenđe: “Tumen čeren tumen kaj sen pravedne anglo them, ali džanel o Del tumare ile. Kaj so e manuša smatrin vredno, e Devlešće grjacolpe.”

E Devlesko zakon važil zauvek

¹⁶ Askal o Isus phenda lenđe: “E Mojsijesko zakono thaj e knjige save ramosardine e purane prorokurja važinas sa dok či avilo o Jovano savo bolelas, a katar askal navestilaspe e Bahtali nevimata palo carstvo e

Devlesko. Thaj katar askal nagovorisarar savoren te den ande Devlesko carstvo.

¹⁷ Ali godova či značil kaj e Mojsijesko zakon majbut či vredil kaj majloće nestanila o nebo thaj e phuv, nego te propadnil jek tačkica andar o zakono.

¹⁸ Sago kaj ramol ando zakon: svako ko rastavilpe katar piri romnji thaj lel avrja, čerel preljub; thaj ko oženilpe e romnjasa savi si rastanime, preljub čerel.”

O čoro Lazar thaj o barvalo manuš savo či incarelas o zakon

¹⁹ Askal o Isus nastavisarda: “Sas varesosko barvalo manuš, savo lelas pe peste majšukar thaj majkuč drze, trailas svako đes raikane thaj veselilaspe.

²⁰ A angle lesko vudar pašljolas varesavo čoro manuš savo sas sa ande čirurja. Lesko alav sas Lazar,

²¹ thaj čeznilas samo te čaljol e prušukenca save perenas katar e barvalešči sinija. Dok gajda pašljolas avenas e džučhela thaj čarnas e čirurja pe leste.

²² A kana mulo o čoro, e anđelurja inđardine les ande Avramešće angalja. Pale godova mulo vi o barvalo manuš, thaj prahosardine les.

²³ A lešči duša đeli po than kaj si e mule, thaj dok sas ande bare muke vazda pire jakha thaj dadural dikhlas e Lazare ande Avramešće angalja.

²⁴ Thaj čhutas muj: ‘Dade Avraame, smiluitu mande thaj bičhal e Lazare te umočil piro naj ando paj thaj šudrjarel mungri čhib kaj zurales mučiman ande akava plameno.’

²⁵ Pe godova phendas o Avram: ‘Detut gođi, čhaveja, kaj tu pale čiro trajo primisardan čiro lačhipe, a gajda vi o Lazar piro bilačhipe. Akana vo akate tešilpe, a tu mučistu.

²⁶ Osim godova, maškar amende thaj tumende si bari provalija thaj vi okola save kamlinesas naštik načhen okotar akaring, niti akatar okoring.’

²⁷ Pe godova o barvalo manuš phendas: ‘Moliv tut askal, dade, bičhal e Lazare ando čher mungre dadesko.

²⁸ Kaj siman pandž phral pa neka džal thaj upozoril len te na vi von aven akaring ande kava than e mukengo.’

²⁹ A o Avram phendas lešće: ‘Opominl len o Mojsija thaj e prorokurja ande prire zapisurja. Neka čiton thaj čhon kan lende.’

³⁰ A vo phendas: ‘O na, dade Avraame! Nego te avilo lende vareko andar e mule, obratinape.’

³¹ A vo phendas lešće: ‘Ako či ašunen e Mojsija thaj e prorokonon, či pačana sa vi te uštel thaj avel lende vareko andar e mule.’”

17

O Isus sikavel e učenikon te aven poslušne e Devlešće

¹ O Isus phendas pire učenikonende: “O iskušenje moraš te avel, ali teško e manušešće kroz savo avel o iskušenje.

² Kasave manušešće avilosas majlače te phanden lešće mlinsko bar oko e kor, thaj te čuden les ando more, nego te crdel po bezeh ječe katar akala manuša saven si cara pačipe.

³ Upozoriv tumen! Ako čiro phral savo si verniko pogrešil, ukori les thaj jartosar lešće ako pokajilpe.

⁴ Pa ako vi efta drom po đes sagrešil protiv tute thaj efta drom po đes avel thaj phenel tuće: 'Jartosar mande. Pogrešisardem!', jartosar lešće."

⁵ E apostolurja phendine e Gospodešće: "Trubul amen majbut paćipe. Phen amende sar te dobis!"

⁶ O Gospod phendas lenđe: "Te avel tumen paćipe gajda cikno sago kaj si e gorušicako zrno, phendinesas akale dudošće: 'Inkaltu e korenosa thaj presaditut ando more!', thaj vo presadisajlosas.

⁷ Ko tumendar phenela pire slugašće savo oril ili lel sama pe stoka, kana boldela pes andar o polje thaj del ando čher: 'Av brzo thaj beš pale sinija?'

⁸ Či umesto godova phenena lešće gajda: 'Čer mande večera! Čhov e kecelja pe tute thaj služisar man dok hav thaj pijav, pale godova tu haja thaj pijeja?'

⁹ E slugašće pale godova či zahvalilpe kaj vo samo čerel piri bući.

¹⁰ Gajda vi tumen: kana sen poslušne e Devlešće, phenen: 'Sluge sam save či zaslužin pohvala! Čerdam samo so samas udžile te čeras!' "

O Isus sastarel e deš manušen saven sas morčhako nasvalipe

¹¹ Gajda dok putuilas majdur prema o Jerusalem, o Isus načelas maškar e Samarijači thaj e Galilejači regija.

¹² Kana delas ande varesosko gav, angle leste avile deš gubavcurja. Ačhiline cara majdur

¹³ thaj počnisardine te čhon muj: "Isuse, Sikavneja, smiluisar tut amende!"

¹⁴ Kana o Isus dikhla len, phendas lenđe: "Džan thaj sikaven tumen e rašajende te dičhen tumen thaj phenen dali sen saste!" Thaj dok džanas dromesa sastile katar e guba.

¹⁵ Jek lendar dikhla kaj sastilo, boldape thaj slavisarda e Devle andar sasto glaso.

¹⁶ Čhudape pe koča angle Isusešće pungre thaj zahvalisarda lešće. A sas godova varesavo manuš andar e Samarija.

¹⁷ O Isus phučla: "Či li sastile deš džene? Kaj si okola inja?"

¹⁸ Dali nijek lendar či boldape te del slava e Devlešće osim akava tuđinco?"

¹⁹ Askal phenda e manušešće savo sastilo: "Ušti thaj dža. Čiro paćipe ande mande spasisarda tut!"

O Isus phenel kaj avel e Devlesko carstvo ande vrjama kana či nadimen

²⁰ E fariseja phučline e Isuse: "Kana avela e Devlesko carstvo?"

A vo phenda lenđe: "E Devlesko carstvo či avela e znakonenca save e manuša šaj promatrin gajda te šaj dičhel pes.

²¹ Naštik phenelape: 'Aketalo akate!', ili: 'Eketalo okote!' Ake e Devlesko carstvo si maškar tumende!"

²² Pale godova phendas e učenikonende: "Avela e vrjama kana kamena te dičhen jek katar e đesa kana me, o Čhavo e Manušesko, vladiva sago o caro, ali či dičhena godova đes.

²³ Askal phenena tumende: 'Eketalo okote, aketalo akate!' Ali na džan thaj na prasten inča!

²⁴ Kaj sago e munja kaj sevil pe jek krajo e nebosko thaj rasvetlil sa džike aver krajo, gajda avela vi manca, e Manušesće Čhavesa, ando mungro đes.

²⁵ Ali majsigo trubuv but te pretrpiv thaj akava naraštaj trubula te odbacil man.

²⁶ Thaj sago kaj sas ande Nojašći vrjama gajda avela vi ando đes kana avava me o Čhavo e Manušesko.

²⁷ E manuša hanas, pijenas, ženinaspe thaj udainaspe dži ko đes dok o Noje či dijas ando baro brodo, thaj avilo o potop thaj uništisardas sa so nas ando baro brodo.

²⁸ Askal avela sago kaj sas dumut kana trailas o Lot: Kana e manuša ando gav savo akhardolas Sodoma, hanas thaj pijenas, činenas thaj bičinenas, sadinas thaj gradinas,

²⁹ sa dži ke detharin kana o Lot inkljisto andar o gav Sodoma, a askal andar o nebo zapljučisarda e jag thaj o sumpor thaj uništisardas sa okolen save ačhiline ando gav.

³⁰ Isto gajda iznenada avela ando đes kana boldava man me o Čhavo e Manušesko.

³¹ Gajda ande okova đes, ko avela po krovo, a lešće stvarja si ando čher, neka na fuljel te lel len. Thaj ko si ande njive, neka či boldel pes palpale te lel vareso pesa.

³² Den tumen gođi sar muli e Lotošći romnji!

³³ Kaj ko lela sama pe piro trajo te arače les, hasarela les; a ko hasarel piro trajo zadobila les palo večnost.

³⁴ Phenav tumenđe, ande koja rjat kana me boldava man avena duj džene ande jek kreveto. Jek lelape, aver mučelape.

³⁵ Duj manušnja zajedno meljina o điv; jek lelape, a aver mučelape.

³⁶ Duj džene avena ando polje; jek avela lino, a aver ačhela."

³⁷ Pe godova e učenikurja phučline les: "A kaj godova Gospode?"

A o Isus phenda lenđe: "Avela očito sago vi akaja poslovica: 'kaj čiden pes e lešinarja okote kaj si o mulo telo.'"

18

O Isus sikavel kaj ustrajno trubul te molimen

¹ Askal o Isus phenda e učenikonenđe e usporedba te sikavel len sar uvek trubun te molinpe thaj sar nikada či trubun te odustanin.

² Thaj phendas: "Ane jek gav sas jek sudija savo či daralas e Devlestar a e themestar či ladžalas.

³ A ande godova gav sas vi jek udovica savi stalno avelas leste thaj molilas les: 'Deman pravda angle mungro protivniko.'

⁴ O sudija varesavi vrjama či marilas pale godova, ali napokon phenda: 'Vi ako či darav katar o Del thaj či mariv pale manuša,

⁵ ali dava pravda akale udovica, kaj, ako či dav lat pravda, dosadila mande dok či dobil piro pravo, kaj stalno dosadil man!' "

⁶ Askal phendas o Gospod Isus: "Dičhen sar ispravno postupisarda o nepravedno sudija.

⁷ Kaj o Del strpljivo čhola kan ke lenđe molitve thaj pobrinila pe te dobin pravda okola save pripadin lešće thaj vapin lešće o đes thaj e rjat.

⁸ Phenav tumenđe kaj brzo dela len pravda. Ali kana me, o Čhavo e Manušesko, boldava man pe phuv, dali arakhava kasavo pačipe?"

O Del opravdil e poniznen

9 Askal o Isus phendas još akaja usporedba varesavende save sas uverime ande piri vlastito pravednost, a averen prezirisarenas:

10 "Duj manuša dele ando Hramo te molinpe. Jek sas fariseji a aver cariniko.

11 O fariseji ačhelas thaj molilaspe pale peste: 'Devla, nais tuće kaj najsem sago aver manuša, grabežljivo, nepravedno, preljubniko, ili sago akava cariniko.

12 Me postiv duvar ando kurko; dav deš posto katar sa so si man.'

13 A o cariniko, ačhelas majdur; thaj či usudilaspe ni pe jakha te vazdel prema o nebo, nego pećelaspe ando kolin te sikavel piri tuga thaj phenelas: 'Devla av milostivo mande bezehalešće!'

14 Phenav tumende: vo boldape čere pravedno anglo Del, a na o fariseji! Kaj svako ko korkoro pes uzvisil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil, avela uzvisime."

E Devlesko carstvo pripadil okolende save si ponizne sago čavra

15 A e Isusešće anenas vi e cikne čhavren te čhol pire vas pe lende te blagoslovil len, a kana godova dikhline e učenikurja braninas lende.

16 A o Isus akharda len thaj phendas: "Mućen e čhavren te aven mande thaj na branin lende, kaj kasavende pripadil e Devlesko carstvo."

17 "Čačes, phenav tumende, savo či primil e Devlesko carstvo sago cikno čhavro, či dela ande leste."

Khanči či tromal te avel majbitno katar godova te služis e Devlešće

18 Varesavo židovsko vođa phučlas e Isuse: "Lače sikavneja, so trubul te čerav te dobiv o večno trajo?"

19 A o Isus phendas lešće: "Sostar man akhares lačejeja? Khonikal naj lačo, nego li samo o jedino Del.

20 A e zapovedi andar o Mojsijsko zakon džanes: 'Na čer preljub', 'Na mudar', 'Na čor', 'Na svedočisar hohamne', 'Poštuisar čire dades thaj čire deja.'

21 A vo phendas: "Sa gadava čerav katar mungro ternipe."

22 Kana godova ašunda o Isus, phendas lešće: "Još jek ačhilo tut: sa so si tut bićin thaj podelisar e čorende thaj avela tu barvalipe ando nebo. A askal av thaj džā pale mande."

23 Kana vo godova ašundas, ražalostisajlo kaj sas zurale barvalo thaj či kamlas te bićinel sa so sasle.

24 O Isus dikhla pe leste thaj phendas: "Sar si phare e barvalešće te del ande Devlesko carstvo!"

25 Maj loće si e kamilaće te načhel kroz e suvjaće kan nego o barvalo te del ande Devlesko carstvo."

26 Okola save godova ašundine, phendine: "Pa ko askal šaj spasilpe?"

27 A o Isus phendas: "So si nemoguće e manušenje, moguće si e Devlešće."

28 Askal o Petar phendas: "Ake, amen muklam sa amaro thaj teljardam pale tute te sledis tut."

29 A o Isus phendas lende: "Čačes, phenav tumende, naj godova savo muklasas piro čer, ili pire romnja, ili pire phralen, ili pire dade thaj pire deja, ili pire čhavren zbog e Devlesko carstvo,

30 a te či već pe akava them primila majbut nego so muklas, a pe okova them savo avel vi večno trajo."

O Isus po trito drom spominjil piro smрто thaj o vaskrsenje

³¹ O Isus čidas oko peste e dešuduj apostolen thaj phendas lenđe: “Ake das ando Jerusolim, a okote dogodilape sa so e prorokurja ramosardine ando Sveto lil, pale mande e Čhave e manušeće.

³² Von predaina man ande vas e nevernikonende, save marena muj mandar, ladžarena man, vředona man,

³³ bičuina man thaj mudarena man, ali me o trito đes uštava andar e mule.”

³⁴ A e učenikurja kahanči katar godova so o Isus phendas či hačardine. O značenje godole alavengo sas lendar garado thaj naštik hačardine so o Isus phenelas lenđe.

O Isus sastarel e kore manuše

³⁵ A kana o Isus avilo paše džiko gav o Jerihon, varesavo koro manuš bešelasa po drom thaj prosilas.

³⁶ A kana o koro manuš ašunda kaj načel okotar o but o them, phučlas so si godova.

³⁷ Phendine lešće: “Načel o Isus andar o Nazaret.”

³⁸ A vo pe godova čutas muj: “Isuse e Davidešće Čhaveja, smiluitu tut mande!”

³⁹ A okola kaj džanas anglal o Isus ačhavenas e kore manuše te načol muj, ali vo još majzurale čholas muj: “E Davidešće Čhaveja, smiluitu mande!”

⁴⁰ Kana o Isus ašunda les ačhilo thaj phendas te anen les leste. Kana e kore manuše andine majpaše o Isus phučla les:

⁴¹ “So kames te čerav tuće?” A vo phendas:

“Gospode, te šaj dikhav.”

⁴² A o Isus phendas lešće: “Akana šaj te dičhes! Čiro pačipe sastarda tut.”

⁴³ E kore manušeće jakha odma putajle thaj počnisarda te dičhel, uputisajlo dromesa palo Isus thaj počnisarda te slavil e Devles. A sa o them savo godova dikhla dija slava e Devlešće.

19

O Isus thaj o Zakej

¹ O Isus dijas ando Jerihon. Dok načelas kroz o gav,

² angle leste avilo o manuš savo akhardolas Zakej. Vo sas glavno cariniko thaj sas zurale barvalo.

³ Probilas te dičhel e Isuse, ali sas zurale cikno manuš thaj naštik dikhlas les katar o but o them savo sas oko leste.

⁴ Vo zato prastaja anglal, thaj lijape opre pe smokva paše savi o Isus trubujas te načel te šaj dičhel les.

⁵ Kana o Isus areslo pe godova than, dikhlas opre thaj phendas lešće: “Zakej, brzo fulji tele! Ađes trubul te avav gosto ande čiro čher.”

⁶ O Zakej brzo fuljisto tele katar e smokva thaj pherdo bah ugostisarda les ande piro čher.

⁷ A sa save godova dikhline počnisardine te mrmljan: “Đelo ando čher e bezehalesko!”

⁸ A o Zakej ačhilo thaj phendas e Gospodešće: “Gospode ake, opaš mungro barvalipe dava e čorende! Thaj ako varekas hohadem, boldav štar drom majbut.”

⁹ Pe godova o Isus phendas lešće: “Ađes ande akava čher avilo o spasenje kaj si vi akava manuš e Avraamesko čhavo!

¹⁰ Me o Čhavo e Manušesko avilem te rodav thaj te spasis okova so si hasardo!”

O manuš trubul te avel verno dok ažućarel e Devlesko carstvo

¹¹ O but o them sa godova ašunelas, a o Isus phendas lenđe još jek usporedba zato kaj sas o Isus paše pašo Jerusalim thaj gndinas kaj odma pojavilape e Devlesko carstvo.

¹² Thaj phendas: “Sas varesavo ugledno manuš savo trubuja te otputuil ande dur phuv te okote okrunin les sago caros, a askal te boldelpe.

¹³ Zato akhardas pire deš slugonen, dija len svakones po opaš kila rup so sas štar čhonendi počin thaj phendas lenđe: ‘Trguin akale rupesa dok či boldav man.’

¹⁴ A e manuša andar lešći phuv mrzanas les thaj bičhaldine pale leste e poslaniko te phenen e majbare carošće: ‘Či kamas te akava caruisarel pe amende.’

¹⁵ Kana vo primisarda piro carstvo thaj boldape palpale, naredisarda te anen lešće okolen slugen savende dijas o rup te ašunel kozom zaradisardine.

¹⁶ O prvo sluga avilo thaj phendas: ‘Gospodarina, o iznos savo dijan man čerdem te avel deš drom majbut.’

¹⁷ Phendas lešće: ‘But lače! Lačo san sluga, zato kaj sanas verno ande cikno, dava tut te vladis pe deš gava!’

¹⁸ Aver sluga avilo thaj phendas: ‘Gospodarina o iznos savo dijan man čerdem te avel pandž drom majbut.’

¹⁹ Phenda lešće: ‘Lače! Vladi pe pandž gava!’

²⁰ A o trito sluga avilo bi zaradako thaj phendas: ‘Gospodarina, ale tuće čiro rup, savo dijan man. Arakhavas les garado ando dikhloro.

²¹ Daravas tutar kaj san strogo manuš. Les so či uložisardan, thaj žanjis so či sadisardan.’

²² Phendas lešće: ‘Pe čire alava aveja osudime, bilačo slugona! Džanglan kaj sem strogo manuš, kaj lav so či uložisardem thaj kaj čidav kaj či sadisardem?’

²³ Sostar askal či uložisardan mungre love ande banka? Gajda barem dobisardemas e kamatenca.’

²⁴ Pe godova o caro phendas kolende save sas kote čidine: ‘Len lestar o rup thaj den okolešće saves si deš.’

²⁵ Phendine lešće: ‘Ali gospodarina, pa les već si deš kile rup!’

²⁶ O caro phenda lenđe: ‘Phenav tumende: Okoles kas si, delape lešće još majbut, a okoles save naj, lelape lestar vi okova cara so siles.

²⁷ A mungre dušmajen okolen save či kamline man te me avav caro, anen len akaring thaj mudaren len angle mande.’”

O Isus del ando Jerusalim sago caro

²⁸ Nakon so phendas lenđe godova, o Isus teljarda majdur karingal o Jerusalim.

²⁹ Kana avilo paše džike gava e Vitfaga thaj e Vitanija save sas pe Maslinsko gora, bičhalda anglal pire duj učenikonen

³⁰ thaj phendas lenđe: "Džan ando gav savo si angle tumende. Čim den ande leste, arachena phangle terne magarco saves još khonik či jašisarda. Putren les thaj anen les.

³¹ Ako vareko phučel tumen: 'Sostar putren e magare?' Gajda phenen: "Trubun e Gospodešće", thaj odma mučena len."

³² Von đele thaj arakhlina e magarco sago kaj o Isus phenda lenđe

³³ Thaj dok e učenikurja putrenas e magare, e magaresko gospodari phendas lenđe: "Sostar putren e magare?"

³⁴ A von phendine: "Trubul e Gospodešće."

³⁵ Andine e magare ko Isus thaj čutine pire haljine po magarco thaj o Isus bešlo pe leste.

³⁶ Thaj dok O Isus gajda džalas po magarco, e manuša buljarenas pire ogrtačurja po drom angle leste te sikaven lešće čast.

³⁷ A kana već avilo paše te fuljel katar e Maslinsko gora, e but e manuša save džanas pale leste počnisardine pe sa o glaso te zahvalin e Devlešće pale sa e čudurja save dikhline.

³⁸ Phenenas:

"Blagoslovime o Caro,
savo avel ando alav e Gospodesko!

Miro po nebo

thaj slava e Devlešće ande visine!"

³⁹ Pe godova varesave fariseja save sas maškar o them phenenas e Isusešće: "Sikamneja, phen čire učenikonende te na phenen godova."

⁴⁰ O Isus phendas: "Phenav tumenđe, ako von ačhen, e bara slavina!"

E Isusešće si pharo pale manuša andar o Jerusalem

⁴¹ Kana o Isus avilo paše džiko Jerusalem thaj dikhla o gav, o Isus rujas pale manuša andar leste.

⁴² Thaj phendas: "Sar volisardemas te ađes arakhlinesas o drom e mirosko! Āli akana si kasno, thaj o miro si garado tumendar.

⁴³ Avena e đesa kana o dušmano zauzmila čire zidurja, okolina tut thaj ćicidena tu katar sa e riga.

⁴⁴ O Jerusallime, savrnina tut e phuvjasa thaj vi čire čhavren ande tute. Či ačhela tutar ni bar pe bareste kaj či pindžardan e vrjama kana o Del avilo te spasil tut."

O Isus či mučel te trguin ando Hramo

⁴⁵ Kana o Isus dijas ando Hramo, počnisarda te tradel andar leste e trgovcen.

⁴⁶ Thaj phenda lenđe: "Ando Sveto lil ramol: 'Mungro Hramo trubul te avel o čher pale molitva', a tumen pretvorisardine les ande razbojničko pečina!"

⁴⁷ Pale godova o Isus svako đes sikavelas ando Hramo, a e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar zajedno e gavešće šorvalenca gndinas sar te mudaren les,

⁴⁸ ali či arakhlina o način sar te čeren godova kaj o them pažljivo čholas kan ke lesko sikavipe.

1 Jek đes dok o Isus sikavelas e theme ando Hramo thaj navestilas e Bahtali nevimata, aviline leste e šorvale rašaja, e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj vi aver e židovske starešine

2 thaj phučline les: "Phen amende ko dija tut vlast te ćeres godova? Ko ovlasitisarda tut pale godova?"

3 A o Isus phendas: "Vi me tumen vareso phučava: Phenen mande

4 Dali o Del phenda e Jovanošće te bolel e manušen, ili e manuša phendine lešće te ćerel godova?"

5 A von počnisardine te raspravin pes maškar peste: "Te phendam katar o Del, phenela amende sostar askal či paćaine lešće?"

6 A te phendam katar o manuš, sa o them čhudelape barenca pe amende dok či mudaren men. Kaj o them paćal kaj sas o Jovano proroko."

7 Zato phendine e Isusešće kaj či džanen kastar avilo e Jovanesko autoriteto te bolel.

8 A o Isus phendas lende: "Askal ni me tumende či phenava katar man vlast!"

O Isus usporedil e židovske vođen e bilačhe vinogradarenca

9 Pale godova o Isus phendas e themešće akaja usporedba: "Varesavo manuš zasadisardas o vinograd thaj iznajmisarda les e vinogradarende. A askal otputuisarda pe lungu vrjama.

10 Kana avili e vrjama pale berba, bičhaldas pire slugo ke vinogradarja te kušen lesko deo savo bijandas e drak. Ali e vinogradarja mardine les thaj bičhaldine les palpale čuće vastenca.

11 Pe godova vo bičhalda lende aver slugo. Ali von vi godole mardine, mardine muj lestar thaj bičhaldine le palpale čuće vastenca.

12 Bičhaldas lende vi e trito. A von vi les izranisardine thaj tradine les.

13 Pe godova o gospodari e vinogradesko phendas: 'So te ćerav? Bičhalava lende mungre voljeno čhaves. Les valda poštuina kaj si mungro čhavo.'

14 Ali kana e vinogradarja dikhline e čhaves, počnisardine te ćeren svato maškar pende: 'Akava si o nasledniko. Ajde te mudaras les thaj o naslestvo avela amaro.'

15 Tradineles avri andar o vinogrado thaj mudardine les.

So gndin so ćerela lenca o gospodari e vinogradesko kana ašunela so sas?

16 Avela thaj mudarela godole vinogradaren, a o vinograd dela aver vinogradarende ando najam."

A okola save ašunenas e Isuse phendine: "Amen vareso gajda nikad či ćerdamas!"

17 A o Isus lačhe dikhlas pe lende thaj phendas: "A so askal značil okova odlomko savo ramol ando Sveto lil:

'O bar saves čhudine e graditeljurja
postanisardas o bar zaglavno?'

18 Te ko god perel pe godova bar phadžela pes, a godova bar smrskola okoles pe kaste perel."

19 E sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj e šorvale rašaja kamline odma te astaren les kaj lačhe džangline kaj godoja usporedba odnosilpe pe lende, ali daranas katar o them.

E rašaja probin te iskušin e Isuse gajda kaj phučen les palo porezo

20 Katar askal počnisardine te vrebini les thaj bičhaldine e špijunen save čerenas pe kaj si iskrene te šaj optužin e Isuse kaj phenda vareso bilače thaj te predain les e rimske upravitelješće.

21 Thaj phučline e Isuse: "Sikavneja! Džanas kaj phenes čačipe thaj sikaves ispravno, thaj či dičhes ko si ko, nego čačes sikaves e Devlesko drom.

22 Phen amende dali trubul te amen e Židovurja das e carošće o porez ili te či das?"

23 A o Isus dikhlas kaj kamen te astaren les ande zamka thaj phendas lenđe:

24 "Sikaven mande e kovanica savjava počinen o porez. Kasko si akava liko thaj o alav pe late?"

A von phendine: "E carošći."

25 "Askal den e carošće so si e carosko, a e Devlešće so si e Devlesko."

26 Gajda naštik arakhline doš ande okova so o Isus phenda anglo them, nego ačihline zadivime lešće naukava thaj ačihline bi alavesko.

O Isus sikavel kaj si čače vaskrsenje andar e mule

27 Askal aviline leste varesave saduceja, save phenen kaj naj uštipe andar e mule. Thaj phučline e Isuse:

28 "Sikavneja, o Mojsije ramosardas amende te mulo varekasko phral saves sas romnji, a nas les čhavra, neka lesko phral lel lešće romnja sar voj bijandas lešće čhavo savo nasledila e imovina okolešći savo mulo thaj te inđarel lesko prezime.

29 Gajda sas efa phral. Prvo phral oženisajlo thaj mulo, a nas les čhavra.

30 Aver phral oženisajlo lešće romnjasa ali vi vo mulo,

31 askal o trito thaj gajda vi sa efa muline, a či mukline čhavra.

32 Po krajo muli vi e romnji.

33 Kašći romnji askal voj avela kana e manuša uštena andar e mule kana sas romnji sa efa phralenđi?"

34 O Isus phendas lenđe: "E manuša akale themešće udainape thaj ženinape.

35 Ali okolen saven o Del dičhel kaj si dostojne te ušten andar e mule thaj traina ande okova them savo avela, či ženinape niti udainape.

36 Von majbut naštik ni merena, kaj avena slične sar e anđelurja. Von si čhave e Devlešće kaj vo bolda len palpale andar e mule.

37 A kaj e mule uštena, godova čak vi o Mojsije potvrdisardas ando odlomko po than kaj phabolas o grmo kaj e Gospode akhardas e Avraamešće Devleja, e Isakošće Devleja thaj e Jakovešće Devleja dumut nakon so von muline.

38 A o Del naj Del e mulengo nego o Del e džudengo, kaj si savora ande leste džude."

39 Pe godova phendine lešće varesave sikavne e Mojsiješće zakonestar: "Sikavneja! Lače phendan!"

40 Thaj khonik majbut či usudisajlo te vareso phučel les.

O Mesija si majbaro katar o caro David

41 Askal o Isus phuča len: "Sostar phenelpe kaj si o Hristo samo potomko e carosko Davidesko?"

42 Pa korkoro o David phenel ande knjige psalmurja:

'Phenel o Gospod mungre Gospodešće:

Beš pe mungri počasno desno rig
 43 dok či čhav čire dušmajen tale čire pungre.’

44 Korkoro o David akhardas les pire Gospodeja. Sar askal avilosas samo lesko potomko?”

O Isus upozoril pire učenikonen te lenpe sama katar e sikavne e Mojsiješče zakonestar

45 Askal anglo sa o them, o Isus phendas pire učenikonende:

46 “Len tumen sama katar e sikavne e Mojsiješče zakonestar, save volin te phiravenpe ande lundže haljine, volin te e manuša pozdravin len pe javne thana, thaj te bešen pe prve thana ande sinagoge, thaj e počelja pe gozbe.

47 Bi ladžavesko len katar e udovice okova so silen thaj hohamne molinpe dugo e Devlešče. Von avena majstrogo osudime.”

21

E udovica del e Devlešče sa so saslat

1 O Isus ando Hramo dikhlas e barvalen sar čhon ande riznica love sago daro e Devlešče.

2 A dikhla vi varesošče čore udovica savi čhutas okote samo duj majcikne kovanice.

3 Thaj phendas: “Čačes, phenav tumende akaja čori udovice čhutas majbut savorendar.

4 Kaj savora von dine katar piro viško, a voj katar piro čorpe dijas sa so silat.”

O Isus sikavel save znakurja avena po krajo e themesko

5 Dok varesave učenikurja čerenas svato pale godova sar si o Hramo šukar ukasime e barenca thaj e ukrasena save e manuša andine e Devlešče, a o Isus phendas:

6 “Avela e vrjama kana katar akava so dičen či ačhela ni bar pe bareste. Svako avela harado.”

7 E učenikurja phučline les: “Sikavneja, a kana godova avela? Thaj sar džanasas kaj godova uskoro avela?”

8 A vo phendas lenđe: “Len sama te na aven hohade kaj but džene avena ande mungro alav thaj phenena korkoro pale peste kaj si von o Mesija thaj phenena: ‘avili e vrjama’. Na džan pale lenđe!

9 Kana ašunena pale raturja thaj pale pobune, na daran. Kaj sa godova trubul te avel, ali godova još naj odma o krajo.”

10 Askal još phendas lenđe: “O them borilape protiv aver them, thaj e carurja protiv aver carurja.

11 Pe sa e riga e themešče avena e potresurja, bokhalipe thaj nasvalipe. Po nebo avena čudesne znakurja savendar dela e dar pe sa o them.

12 Ali majsigo katar sa akava astarena tumen thaj tradena tumen. Predaina tumen e manušenđe ande sinagoge te sudin tumenđe. Indarena tumen angle carurja thaj angle upravitelja zato kaj sledin man.

13 Godova avela tumari prilika te den svedočanstvo.

14 Zato zapamtin na majanglal te gndin so phenena ande tumari obrana!

15 Me dava tumen alava thaj kasavi mudrost savjače naštik proturečila niti te oduprilpe ni jek tumaro protivniko.

¹⁶ A izdaina tumen čak vi tumare dada, deja, phrala, drugarja thaj tumari familija. Varesaven tumendar vi mudarena.

¹⁷ Savora mrzana tumen zato kaj sledin man.

¹⁸ Ali či perela ni jek bal katar tumaro šoro.

¹⁹ Tumare duše spasinape zbog godova, ako či odustanin.”

O Isus phenel kaj o Jerusalem avela uništine

²⁰ O Isus nastavisarda te phenel lenđe: “A kana dičhena kaj e vojska opkolisardas o Jerusalem, askal džanen kaj avili paše e vrjama kaj avela upustošime.

²¹ Askal okola save si ande Judeja neka našen ande gore thaj save si ando gav neka inkljen andar leste, a ni o kola save si ando polje neka či boldenpe ando gav.

²² Kaj ande godola đesa avela e Devlešći kazna te pherdol sa so ramol ando Sveto lil.

²³ Teško e khamne manušnjende thaj okolende save den čuči e čhavren ande godola đesa! Kaj avena e bare nevolje pe phuv, thaj e Devlesko gnjevo pe akala manuša.

²⁴ Avena mudarde katar o oštro mačo, thaj avena inđarde ando ropstvo pe sasto them. A o Jerusalem uštavena okola save či džanen palo Del dok či isteknil e vrjama okolendi save či džanen palo Del.”

O Isus ćerel svato kaj boldelape pe phuv

²⁵ O Isus phenda: “Pojavinape e znakurja po kham thaj po čhonut thaj pe čreja. A e theme pe phuv astarela o očaj zbog e huka thaj e talasurja andar o more.

²⁶ O them merela e daratar thaj katar godova kaj ažućarena so avela pe akava them, kaj vi e nebeske sile avena uzdrmomme.

²⁷ Askal dičhena man, e Čhave e Manušešće, sar avav pe nebeske oblakurja e silava thaj e bare slavava.

²⁸ Kana počnila sa godova te avel, ušten thaj vazden tumare šore kaj o Del uskoró oslobodila tumen.”

²⁹ Pale godova o Isus phendas lenđe e usporedba: “Dičhen e smokva ili bilo savo aver kaš.

³⁰ Kana dičhen kaj mućen e patrja, korkoro već džanen kaj paše si o milaj.

³¹ Gajda vi tumen kana dičhen sa akala dogadžaja, džanen kaj si paše o carstyo e Devlesko.

³² Čačes, phenav tumende, kaj akava naraštaj sigurno či načhela dok sa akava či avel.

³³ O nebo thaj e phuv načhena, ali mungre alava či načhena nikad.”

O Isus sikavel te avas uvek spremne pale leste

³⁴ O Isus phenda lenđe: “Len sama te či zuravol tumaro ilo ando handžvalipe palo habe thaj ando matipe ili ande trajošće brige thaj te či iznenadil tumen godova đes,

³⁵ savo avela sago zamka, pe sa e manuša save train pe sasti phuv.

³⁶ Zato stražarin thaj molin tumen e Devlešće te šaj načhen sa kava so trubul te avel thaj te ačhen sago pobednikurja angle mande, anglo Čhavo e Manušeško.”

³⁷ O Isus svako đes sikavelas ando Hramo, a račasa inkljelas thaj račarelas pe Maslinsko gora.

38 A sa o them več katar e rano detharin avenas leste ando Hramo te ašunen les.

22

O Juda ugovoril e Isusešči izdaja

1 Avili paše e Pasha savi sas prvo đes katar o prazniko e bi kvascošće mangrengo.

2 E šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar rodenas sar te mudaren e Isuse. Ali daranas katar o them.

3 Askal o beng dijas ando Juda andar o gav Iskariot, jek katar e dešuduj e Isusešće apostolurja.

4 Vo đelo thaj dogovorisaľo e šorvale rašajenca thaj e Hramske stražarenca sar te predail lenđe e Isuses.

5 A von, kana ašundine, raduisajle thaj obečisardine kaj dena les love.

6 O Juda pristanisardas thaj katar askal počnisardas te rodel lačhi vrjama te izdail e Isuses lenđe, a te na dičhel o them.

Priprema pale pashalno večera

7 Kana avilo o prvo đes katar o prazniko e bikvascošće mangrengo, ande savo trubujasas te žrtvuľpe o bakhro palo prazniko e pasha.

8 O Isus bičhald a Petre thaj e Jovano thaj phendas lenđe: "Hajde džan thaj pripremin amende te has e pasha."

9 A e učenikurja phučline les: "Kaj kames te pripremis lat?"

10 A vo phenda lenđe: "Ake, čim den ando gav malavela tumen o manuš savo indarel paj ando bokali. Teljaren pale leste ando čer savo vo del

11 thaj roden e domačine ande godova čer thaj phenen lešće: 'O sikavno phučel ande savi soba šaj hal e pashalno večera pire učenikonenca?'

12 Vo sikavela tumende e bari soba po sprato. Okote pripremin."

13 E učenikurja đele ando gav thaj arakhline sa sar o Isus phendas lenđe thaj okote pripremisardine e pashalno večera.

O Isus del Nevo Savezo

14 Kana avili e vrjama pale večera, o Isus lija than pale sinija e apostolenca.

15 Askal phendas lenđe: "Saste ilesa čeznisardem te hava tumenca akaja pashalno večera majsigo nego so aven mungre muke.

16 Kaj phenav tumende, či majbut hava e pashalno večera dok či pherdol lači svrha ande Devlesko carstvo."

17 Lijas o tahtaj e molava, zahvalisardas e Devlešće thaj phendas: "Len thaj razdelin maškar tumende.

18 Kaj, phenav tumende: či majbut pijava mol sa dži ke okova đes kana pijava tumenca nevi mol ando carstvo mungre Dadesko."

19 Askal o Isus lija o mangro, zahvalisardas e Devlešće pale leste, phagla les thaj dija pire učenikonende thaj phenda: "Akava si mungro telo savo delpe pale tumende. Akava čeren mande po spomen."

20 Gajda lija vo o tahtaj posle e večera thaj phendas: "Akava tahtaj si nevo Savez ande mungro rat, savo čordol pale tumende."

21 "Ali ake, mungro izdajniko bešel manca pale sinija.

22 Me o Čhavo e Manušesko, moraš te merav sar si odredime, ali jao okolešće savo izdaila man!"

23 A e učenikurja pe godova počnisardine te phučenpe ko maškar lende šaj avilosas godova.

Ko kamel te avel vođa e Devlešće manušengo trubul te služil averende

24 Askal e učenikurja počnisardine te prepirinpe maškar pende ko si lendar majbaro.

25 A o Isus phendas lenđe: "E carurja akale themešće gospodarin pe pire thema thaj okola saven si vlast pe thema kamen te o them phenel pale lende kaj si lače.

26 Ali tumen na čeren gajda! Naprotiv, okova savo si majbaro maškar tumende, neka avel majcikno, a o vođa sago kova kaj služil.

27 Kaj ko si majbaro? Okova savo bešel pale sinija ili okova savo služil les? Dali naj okova savo si pale sinija? A me ake služiv maškar tumende.

28 Ačhiline mande verne ande mungre kušnje.

29 Zato dav tumen ando naslestvo e carosko čast kaj man dija lat mungro Dad

30 te han thaj te pijen pale mungri sinija ande mungro Carstvo thaj te bešen pe prestolja te sudin e dešuduj plemenurja e Izraelošće."

O Isus phenel kaj o Petar izdaila les

31 A o Isus phenda: "Simone! Simone! Ake o Sotona rodel katar o Del te probil tumaro pačipe ande mande. Zato rešetila tumen sago o điv kroz o sito.

32 Ali me molisajlem pale tute te čiro pačipe ande mande ačhel. A kana palem boldeja tu mande, učvrsti čire phralen."

33 O Petar phendas lešće: "Gospode, spremno sem tusa te džav vi ande tamnica vi ando smrto."

34 A o Isus phendas lešće: "Phenav tuće Petre, ađes ni o bašno či oglasila pes a tu trin drom hohaveja kaj či pindžares man."

35 Thaj phendas: "Kana bičaldem tumen po drom bi lovengo, bi trastako thaj bi sandalengo, dali falilas tumende vareso?"

A von phendine: "Khanči či falilas amende."

36 Ali akana phendas lenđe: "Kas si love, neka lel len pesa! Isto gajda vi e trasta! A kas naj mačo, neka bičinel pire gada thaj nek činel pešće mačo.

37 Kaj phenav tumende, moraš te pherdol pe mande okova so si ramome ando Sveto lil: 'Ubrojime si maškar e zločinurja', kaj sa so e prorokurja ramosardine pale mande pherdolape."

38 Von phendine lešće: "Gospode, ake akate si amen duj mačurja!"

A o Isus phendas lenđe: "Dosta si!"

O Isus molil e Devle te zaobiđil les e patnja ali te avel e Devlešći volja

39 Askal inkljisto okotar thaj po običaj uputisajlo pe maslinsko gora. Pale leste teljardine vi lešće učenikurja.

40 Kana are slo okote phendas lenđe: "Molin tume te na peren ande kušnja!"

41 Pale godova đelo majdur lendar kozom šaj čhudelpe o bar thaj pelo pe pire kočja thaj molisajlo:

42 "Dade! Ako kames, le mandar akava tahtaj patnje. Ali na te avel mungri nego čiri volja!"

43 A askal sikadilo lešće o anđeo andar o nebo te ohrabril les.

44 A o Isus sa majzurale molilaspe, ande smrtno muka, a o znojo pe leste postanisardas sago kapljice e ratešće save perenas pe phuv.

45 Uštilo katar e molitva, boldape ke učenikurja thaj arakhlalen sar soven, iscrpime katar e žalost.

46 Pa phendas lende: "Sostar soven? Ušten! Molin tumen te na peren ande kušnjel!"

O Juda izdail e Isuse

47 Dok o Isus još ćerelas svato, avilo o them thaj angle lende o Juda jek katar e dešuduj učenikurja. Vo avilo paše ko Isus thaj kamla te ćumidel les.

48 A o Isus phendas lešće: "Juda, zar e poljupceja kames te izdais man, e Manušešće Čhave?"

49 A kana e ostale učenikurja dikhline so si, phučline: "Gospode, te napadnis len e mačesa?"

50 A jek lendar zamahnisardas e mačosa pe šorvale rašajesko sluga thaj čhinas lesko desno kan.

51 A o Isus phendas: "Mućen len te ćeren godova! Na oduprin tumen majbut!" Askal čhutas o vas pe lesko kan thaj sastarda les.

52 Askal o Isus phenda e manušenđe save aviline te astaren les, e šorvale rašajenđe, e hramske stražarenđe thaj e židovske starešinende: "Sago po pobunjeniko aviline pe mande e mačonenca thaj e rovljenca!"

53 Sostar či astardine man ando Hramo? Svako đes semas okote tumenca. Ali akava si tumaro časo thaj vladil e tama."

O Petar odreknilpe katar o Isus

54 Astartine e Isuse thaj inđardine les ando ćher e šorvale rašajesko. A o Petar dadural džalas pale lete.

55 A e stražarja maškare ande avlija astardine jag thaj bešline okolo late. A o Petar bešlo maškar lende.

56 Varesavi sluškinja dikhla les kaj bešel paše jag, oštro dikhla pe leste thaj phendas: "Vi akava sas e lesa!"

57 A o Petar hohadas: "Manušnjije pa me či pindžarav les."

58 Nedugo pale godova još vareko lija les sama thaj phendas: "Vi tu san jek lendar!"

A o Petar phendas: "Naj sem, manušeja!"

59 Kana nakhlo varekaj katar jek sato, vareko aver odlučno phenda: "Vi akava sas čačes lesa! Pa Galilejco si!"

60 A o Petar phendas: "Manušeja, či džanav so phenes!" Isto časo dok još motholas, ogklasisajlo o bašno.

61 Askal o Gospod boldape thaj dikhlas po Petar, a o Petar dijape gođi ke alava e Gosodešće, save phendas lešće: "Phenav tuće još akaja rjat majsigo nego so o bašno ašundol, trin drom hohaveja kaj či pindžares man."

62 O Petar inkljisto andar e avlija thaj zurales rujas.

63 A e čuvarja počnisardine te maren e Isuse thaj te maren muj lestar

64 Učhardine lešće jakha thaj phenenas lešće: "Prorokuisar ko dijatu dab!"

65 Thaj but aver podrugljive alava phenenas lešće.

O Isus po sudo angle židovske vođe

⁶⁶ A kana svanosardas o đes, čidape o starešinstvo e themesko, e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj andine e Isuse anglo baro židovsko veće.

⁶⁷ Von phendine lešće: "Ako san tu o Hristo, phen amende godova!"

A o Isus phendas lenđe: "Ako phenav tumende, či pačana mande.

⁶⁸ Ako phučav tumen dali sem me o Hristo, či odgovorina mande.

⁶⁹ Ali katar akana me, o Čhavo e Manušesko, bešava po počasno than pašo svemogućo Del."

⁷⁰ Pe godova savora phendine: "Tu dakle tvrdis kaj san o Čhavo e Devlesko!"

Vo phendas lenđe: "Tumen korkoro pravo phenen! Me sem!"

⁷¹ Pe godova von phendine: "Či trubul amen majbut dokaz. Korkoro ašundam andar lesko muj!"

23

E Isuse hohamne prn anglo Pilato thaj anglo Irod

¹ Askal sa e manuša save sas ando židovsko baro veće uštiline thaj inđardine e Isuses ko Pilato savo sas rimsko upravitelj

² thaj optužisardine les: "Astartam les sar zavodil e theme thaj phenel lenđe te na počinen o porez e carošće, a pale peste phenel kaj si vo o Hristo, amaró caro."

³ O Pilato phučla les: "Dali san tu o caro e Židovengo?"

A o Isus phendas lešće: "Gajda si sago kaj tu phenes!"

⁴ Askal o Pilato phendas e šorvale rašajenđe thaj e themešće: "Nisošći doš či arakhav pe akava manuš!"

⁵ Ali von počnisardine još majbut te navalin: "Bunil e theme pire naukava ande sasti phuv e židovendi. Počnisarda ande regija e galilejači thaj avilo sa dži akaring ando Jerusalim!"

⁶ Kana godova ašundas o Pilato, phučla len, dali si godova manuš galilejco.

⁷ Kana potvrdisardine godova, o Pilato bičhaldas e Isuse ko Irod, savo vladilas ande galilejači regija. A o Irod baš askal arakhadilo ando Jerusalim.

⁸ A kana o Irod dikhla e Isuse, zurale raduisajlo kaj dumut već lija te dičhel les zbog okova kaj ašundas pale leste thaj nadisajlo kaj lestar dičhela varesosko čudo.

⁹ Thaj but phučlas e Isuse, ali vo khanči či phendas lešće.

¹⁰ A e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar ačhenas thaj žestoko prnas les.

¹¹ O Irod zajedno pire vojniconenca marda muj lestar. Dijas pe leste e carske haljine thaj bičhaldala le palpale ko Pilato.

¹² Godova đes o Irod thaj o Pilato pomirisajle kaj sas majsigo dušmaja.

E Isuse osudin po smrto

¹³ O Pilato akhardas e šorvale rašajen, e vođen thaj e themes

¹⁴ thaj phendas lenđe: "Andine mande akale manušes e optužbava kaj vo vazdel e themes pe buna. Me ake phučav les angle tumende thaj či arakhlem ni jek doš pe leste pale savi prn les.

15 A či arakhla e doš pe leste, ni o Irod thaj zato bičhaldal les palpale amende. Ake, vo či čerda khanči sova zaslužisardas smrto.

16 Zato dava naredba te bičuin les thaj askal mukava les."

17 [A svako brš kana sas o prazniko Pasha, mučenas lenđe po ječe phangles]

18 A sa o them ande jek glaso čhutas muj alavenca: "Mudar les a muk amende e Varava!"

19 (O Varava sas ande tamnica kaj mudardas, thaj kaj vazdas e buna ando Jerusalim.)

20 O Pilato probisarda te odgovoril len kaj kamelas te mučel e Isuses.

21 Ali o them čholas muj: "Razapnisar les! Razapnisar les!"

22 Phučla len o Pilato trin drom: "Ali savo zločino vo čerdas? Me khanči či arakhav pe leste sova zaslužisardas smrto. Zato dava te bičuin les thaj mukava les."

23 A o them čholas muj thaj navalinas te razapnin e Isuse. Thaj čhonas muj sa majzurale thaj majzurale.

24 O Pilato presudisarda te udovoljil lenđe.

25 Thaj muklas o kole savo sas čhudino ando phanglipe zbog e pobuna thaj zbog o mudaripe, a e Isuse dijas ande vojnikonende vas te čeren lesa okova so o them kamlas.

E Isuse razapnin po trušul

26 Dok inđarenas e Isuse, astardine varesave Simone andar o gav e Kirinija, savo boldelaspe andar o polje thaj čhutine pe leste o trušul te inđarel palo o Isus.

27 Palo Isus džalas o but them thaj e manušnja save rovenas thaj kukinas pale leste.

28 O Isus boldape lende thaj phendas lende: "Manušnjalen andar o Jerusalim, na roven pe mande, nego roven pe tumende thaj pe tumare čhavra.

29 Kaj ake aven e đesa kana phenelape: 'Blago e nerotkinjende, blago e diješće savo či bijanda thaj blago e čučende save či pravardine.'

30 Askal e manuša molina e gore te peren pe lende thaj e bregonen te učaren len.

31 Kaj ako gajda čerelpe e zelene kaštenca, so tek avela e šuće kaštenca?"

32 E Isuseja po mudaripe inđarenas vi aver duj zločinconen.

33 Kana aviline po than savo akhardolas Lubanja, okote razapnisardine e Isuse, a paše leste vi godole zločinconen, ječe pe lešči desno rig, a avre pe lešči levo rig.

34 A o Isus phenelas: "Jartosar lenđe, Dade Devla, kaj či džanen so čeren!" Pale godova e vojnukurja čhudine e kocka thaj gajda podelisardine maškar peste lešće drže.

35 O them ačhelas okote thaj dičhelas, a e verske vođe marenas lestar muj e alavenca: "Averen spasisardas, neka akana spasisarel korkoro pes ako si vo čačes o Hristo e Devlesko izabraniko!"

36 Vi e vojnukurja marenas muj lestar, avenas paše leste thaj nudinas les e mol savi sas hamime e šuteja

37 thaj phenenas: "Ako san tu o caro e židovengo, spasi korkoro tut!"

38 A opral lesko šoro čhutine vi natpis pe savo ramolas: "Akava si o caro e židovengo."

³⁹ Jek katar o razapnime zločinco vředolas e Isuse thaj phenelas: "Najsan li tu o Hristo? Pa spasi tut thaj vi amen!"

⁴⁰ Askal aver phendas: "Zar či daras e Devlestar? Trpis isto kazna sago vi vo?"

⁴¹ Ali pravedno si te amen trpis kaj primisardam so zaslužisardam amare trajosa, a akava manuš khanči bilače či érdas."

⁴² Askal phendas: "Isuse, kana počnija te vladis sago caro, detut gođi pe mande thaj av mande milostivo."

⁴³ A o Isus phendas lešće: "Čačes phenav tuće: ađes aveja manca ando rajo!"

E Isusesko smrto

⁴⁴ Kana već avilo o mismeri, pe sasti phuv nastanisarda o tunjariko thaj sas džike o trito sato mismere,

⁴⁵ kaj o kham pomračisajlo, a e firanglje ando Hramo pharadile pe opaš.

⁴⁶ A o Isus još jekhvar čhtas muj andar sasto glaslo: "Dade Devla, ande čire vas predaiv mungro duho!" Godova phendas, thaj izdahnisarda.

⁴⁷ Kana o rimsko stotniko dikhlas so dogodisajlo, ačhilo te slavil e Devle thaj phenda: "Akava manuš sas čačes pravedniko!"

⁴⁸ Nakon godova sa o them savo čidape te dičhel godova prizor dikhline so sas, boldenaspe čere thaj marenaspe katar e tuga ando kolin.

⁴⁹ Majdur ačhenas sa okola kaj pindžarenas e Isuse thaj e manušnja save džanas pale leste andar e Galileja thaj promatrinas.

E Isusesko prahope

⁵⁰ Sas varesavo manuš savo akhardolas Josif. Vo sas versko večniko. Thaj sas lačo thaj pravedno manuš

⁵¹ andar e Arimateja, gav savo si ande Judeja. Vo či složisajlo e odlukava thaj e postupkosa so čerdine e Isusešće, nego ažučarelas te avel e Devlesko carstvo.

⁵² Vo đelo ko Pilato thaj rodas lestar e Isusesko telo.

⁵³ Pale godova fuljardine les katar o trušul, pačardine les ando pohtan thaj čhutine les ando isklesime limori ande savo još khonik nas čhutino.

⁵⁴ Godova sas đes kana o them pripremilaspe palo savato, savo uskoro započnila.

⁵⁵ A godova sa pratinas e manušnja save aviline e Isuseja andar e Galileja. Thaj dičhenas sar čhonas e Isusesko telo ando limori.

⁵⁶ Pale godova boldinepe čere te pripremin e miomirisurja thaj o pomast savo koristilaspe palo prahope. A kana godova završisardine, već sas o savato pa sasto đes naštik khanči čerdine kaj poštuinas e odredba andar o zakon.

24

E manušnja arakhline e Isusesko limori čučo

¹ Prvo đes ando kurko, detharinako rano, e manušnja aviline po limori e miomirisena save von korkoro čerdine.

² A kana arecline džiko limori arakhline o bar spidino katar o limori.

³ Dine andre, ali či arakhline o telo e Gospode Isusesko.

⁴ Thaj dok ačhenas gajda zbnime, angle lende pojavisajle duj manuša ande blístavo parne haljine.

⁵ E manuŝnja darajle thaj poklonisajle e mujesa džike phuv, a e duj manuša phendine lenđe: “Sostar roden e džude maŝkar e mule?”

⁶ Naj akate, nego uŝtilo andar e mule! Den tumen gođi sar phendas tumende dok joŝ sas ande Galileja:

⁷ ‘Me o Čavo e Manuŝesko moraŝ te avava dino ande vas e bezehalende thaj razapnina man, ali me o trito đes uŝtava andar e mule.’ ”

⁸ Askal e manuŝnja dinepe gođi kaj o Isus phendas godova.

⁹ Thaj boldinepe katar o limori thaj sa godova javisardine e deŝujek apostolende thaj savorende averende.

¹⁰ A godola manuŝnja sas e Marija andar e Magdala, e Jovana, e Marija dej e Jakoveŝci, thaj joŝ varesoŝce manuŝnja. Von sa godova so sas phendine e apostolende.

¹¹ A e apostolende sa gadava činisajlo sago kaj umislisardine, thaj či paćaine e manuŝnjende.

¹² A o Petar ipak, uŝtilo thaj prastaja karingal o limori. Kana areslo, provirisarda andre thaj dikhla andre o pohtan katar o lano sar paŝljol ando limori. Pale godova bolda pes čhere ando čudo savo dogodisajlo.

O Isus sikadol e duje ućenikonende po drom palo Emaus

¹³ Godova đes e Isuseŝce duj sledbenikurja putuinas ando gav savo akhardolas Emaus, savo sas majdur katar o Jerusolim deŝujek kilometrja.

¹⁴ Dromesa čerenas svato maŝkar pende pale sa so sas.

¹⁵ Thaj dok gajda čerenas svato thaj raspravinas, avilo dži lende o Isus thaj džalas lenca.

¹⁶ Ali nas dino lenđe jakhende te pindžaren les.

¹⁷ O Isus phućalalen: “So godova raspravin dromesa?”

Von aćhiline phađe katar e tuga.

¹⁸ Jek lendar, savo akhardolas Kleopa, phendas leŝce: “Zar san tu jedino stranco ando Jerusolim savo či džanel so sas ando Jerusolim akala đesa?”

¹⁹ A o Isus phućla: “So sas godova?”

A von phendine leŝce: “Pa okova so dogodisajlo e Isuseja andar o Nazaret. Vo sas proroko, silno pe dela thaj ande alava anglo Del thaj angle sa o them:

²⁰ Ali amare ŝorvale raŝaja thaj e vladarja predaisardine les te avel osudime po smrto thaj te razapnin les.

²¹ A amen nadisajlam kaj si vo okova savo izbavila o Izrael osim godova, akava si već trito đes sar gadava dogodisajlo.

²² A joŝ vi varesave manuŝnja, save sas maŝkar mende, zbunisardine men: čim svanosardas đepe po limori,

²³ ali okote či arakhline lesko telo pa aviline thaj phendine amende kaj sikadile lenđe e anđelurja thaj phendine lenđe kaj si o Isus džudo.

²⁴ Varesave amarendar prastaine po limori thaj arakhline sa sar e manuŝnja phendine, ali les či dikhline.”

²⁵ A o Isus pe godova phendas lenđe: “O sar sen nerazumne, nisar te paćan ande kova so phendine e prorokurja!

²⁶ Dali či von prorokuisardine kaj o Hristo sa godova moraŝ te pretrpila majsigo nego so o Del proslavila les?”

²⁷ Askal o Isus započnisardas te objasnil lenđe sa so sas ramome ando Sveto lil, katar o Mojsije džike e prorokurja.

²⁸ Pe godova avile paše dži ko gav ande savo džanas, a lenđe pričinisajo sago kaj o Isus kamelas te nastavil majdur o drom.

²⁹ Ali von nagovorinas les: "Ač amenca! Kaj već peli e rjat, a o đes načel!" Vo ačhilo thaj dijas lenca ando čer.

³⁰ Kana o Isus lijas te hal lenca, lijas o mangro, blagoslovisarda les, phagla les thaj dija len.

³¹ Pe godova putajle lenđe jakha thaj pindžardine les, ali vo nestanisardas angle lenđe jakha.

³² Askal von phendine jek avrešće: "Či li phabolas amaro ilo ande amende dromesa dok čerelas amende svato, thaj dok tumačilas amende o Sveto lil?"

³³ Odma spremisajle thaj boldinepe ando Jerusalem. Okote arakhline e dešujek apostolen thaj vi averen e Isusešće sledbenikonon,

³⁴ save phendine lenđe: "O Gospod čačes uštilo andar e mule thaj sikadilo e Simonešće!"

³⁵ Askal von phendine sar maladine e Gospode po drom palo Emaus thaj sar pindžardine les kana phaglas o mangro.

O Isus sikadol e učenikonendě

³⁶ Dok von čerenas svato pale godova, o Isus katar jekhvar ačhilo maškar lende thaj phendas lenđe: "Miro tumende!"

³⁷ Von, zbunime thaj darade, gndisardine kaj dičen e duho.

³⁸ A o Isus phendas lenđe: "Sostar darajle? Sostar kasavi sumnja dija ande tumare ile?"

³⁹ Dičen mungre vas thaj mungre pungre! Me sem gadava! Pipnin man thaj dičena! E duho naj kokala ni mas sago kaj dičen kaj man si!"

⁴⁰ Kana godova phendas lenđe, sikada lenđe e ožiljurja pe pire vas thaj pire pungre.

⁴¹ Katar o čuđenje thaj katar e bah naštik paćaine. A vo phučla len: "Si tumen vareso hamasko?"

⁴² Von dine les kotor peko mačho.

⁴³ Vo lija les thaj halas anglalende.

⁴⁴ Askal phendas: "Pale akava phenavas tumende dok još semas tumenca: Trubul te pherelpe sa so si ande Mojsijsko zakono, ande proročke lila thaj ande psalmurja ramome pale mande."

⁴⁵ Askal putardas lenđi godi te hačaren o Sveto lil.

⁴⁶ Thaj phendas lenđe: "Ramome si ande Svete lila: O Hristo trpila thaj merela, a o trito đes uštela andar e mule.

⁴⁷ Ande lesko alav propovedilape sa e manušenje kaj trubun te pokainpe gajda te o Del jartol lenđe e bežeha. A počnila katar o Jerusalem.

⁴⁸ Tumen sen svedokurja pale godova.

⁴⁹ A me bičhalava tumende e Sveto Duho, baš sago kaj mungro Dad obećisardas. Zato ačhen ando gav dok či len pe tumende e sila opral."

O Isus si vazdino ando nebo angle učenikurja

⁵⁰ Pale godova o Isus inđarda len paše džiko gav Vitanija. Okote vazdas pire vas thaj blagoslovisarda len.

⁵¹ Gajda sar blagoslovisarda len, durilo lendar thaj sas lino ando nebo.

⁵² Von peline pe kočla angle leste thaj askal bare bahtasa boldinepe ando Jerusalem.

⁵³ Thaj svako đes ando Hramo slavinas e Devle.